

Befejezetlen felújítások, hiányzó tankönyvek, foghíjas osztályok Iskolamustra becsengetés előtt

Utolsó simítások a Református Kollégium régi épületszárnyán

Fotó: Nagy Tibor

A napokban néhány marosvásárhelyi iskolában tájékoztunk a szeptember 9-én kezdődő tanévre való előkészületekről. Az összkép lehangoló, ha arra gondolunk, hogy a 21. században milyennek kell lennie egy iskolának. Bár nem a külalak határozza meg egy tanintézményben az oktatás színvonalát, mindenképpen izlésformáló hatása van annak, ha a külsőségeiben nem egy málladozó falú, összetöredezett lépcsőkön, járdákon megközelíthető, elrothadt ablakkeretekkel

a világba néző épületről van szó. Pedig még van ilyen megyeközpontunkban, és úgy tűnik, hogy a polgármesteri hivatal nem áll a helyzet magaslatán az iskolák belső és külső tereinek javítását, korszerűsítését illetően.

Bodolai Gyöngyi

(Folytatás a 4. oldalon)

Korszerű géppark és magyarul beszélő fiatal szakemberek

A Dózsa György utcai klinikán a szakorvosok egyénre szabottan, az ellenjavallatok figyelembevételével ajánlanak komplex rehabilitációs, fizioterápiás kezeléseket a mozgásszervi, illetve egyéb bántalmakban szenvedő pácienseknek.

5.

A kibédi posztó története

A Szilveszter család hagyományos mesterségéről évekkel ezelőtt már beszámoltunk olvasóinknak, a várbeli rendezvény alkalmával pedig felidéz- tük a történetet, és a jövőre is rákér- deztünk.

7.

Disznajói falunapok

Augusztus harmadik hétvégéjén a Marosvécsi Polgármesteri Hivatal, a disznajói RMDSZ Nőszervezete, a disznajói Reménység Alapítvány szervezésében sor került az immár hagyományos disznajói falunapi rendezvényekre.

9.

Szovátára látogattak a Marianum oktatói

Megyénkbe múlt pénteken érkeztek, ezt megelőzően Kolozsváron tartózkodtak, Marosvásárhelyen pedig a Kultúrpalotát és a Vártemplomot látogatták meg, délután a Nyárádmenté érintésével Szovátára mentek, az utazás alatt Erdélyről, a Nyárádmentéről, az iskolánövénkek tevékenységéről, sorsokról hallottak, népdalokat tanul- tak a magyarországi pedagógusok.

10.

OPTICA OPTOFARM
A látás szakértője

Szolgáltatásaink:

- kontaktlencse-felírás és rendelés
- ingyenes szemüvegfelírás komputeres szemvizsgálattal
- mindenik szaküzletünk orvosi szakrendelővel van felszerelve, ahol teljes szemvizsgálatot végzünk, a pácienseinket küldőpapír nélkül fogadjuk
- a gyerekvizsgálatokat speciális fotorefraktométerrel végezzük (kellemetlen pupilatágítás nélkül, távolsági fotózással)
- kötelező éves szemvizsgálatok cégek részére
- korszerű számítógép-vezérlésű japán NIDEK gépekkel bármilyen kerettípusba bedolgozunk plasztik- és üveglencsét egyaránt (gyors, olcsó és precíz munkával)
- szemüvegjavításokat végzünk (keretek forrasztása)
- új amerikai készülék látásjavításra, kancsalságra
- terápiák betegség és sérülés utáni rehabilitációra, memória-, reflexek, mozgás- és tanulászavarok javítására

Marosvásárhely:

- ▲ Posta utca 3. sz. Tel: 0265/212-304, 0365/410-555
- ▲ 1918. Dec. 1. sugárút 49. sz. Tel: 0265/263-351, 0365/410-557
- ▲ Rózsák tere 53. sz. Tel: 0265/250-120, 0365/410-559
- ▲ Dózsa György utca 64-68. sz. (a Kaufland udvara). Tel: 0265/265-205
- ▲ Köztársaság tér 5. sz. Tel: 0365/430-939

Szászrégen:

- ▲ Iskola utca 11. sz. Tel: 0265/512-042, 0365/410-558

Szováta:

- ▲ Fő út 196. sz. Tel: 0265/577-282, 0742-100-323

Aktuális

Káosz

Mózes Edith

Ismét az immár sokadik bizalmatlansági indítvány benyújtásával fenyegetőzik a liberálisok elnöke. Talán azt reméli, végre teljesül sok évtizedes álma, és, bár rövid időre, beülhet a miniszterelnöki bársonyszékbe. Az ellenzéki pártvezér előrehozott választásokat is emleget, holott illenék tudnia, hogy Romániában novemberben elnökválasztás lesz, az alkotmány pedig tiltja az előrehozott parlamenti megméretés kiírását hat hónappal az államelnök-választás előtt. Persze mindez nem számít. A kormányfői álmához rögeszmésen ragaszkodó politikus, a legutóbbi parlamenti választások óta eltelt időszakban benyújtott és elbuktatott többrendbeli bizalmatlansági indítványai mellé, egy újjal fordítaná saját hasznára a „soros” kormányválságot.

Mert a választások óta folyamatosan tartó válság újabb fejezete kezdődött el kedden, amikor a kisebbik kormánypárt vezetője bejelentette, hogy alakulata kilép a koalícióból, és a Liberálisok és Demokraták Szövetségének (ALDE) három tárca vezetője azonnal benyújtotta lemondását. Az egyetlen ALDE-s miniszter a külügyi tárca vezetője, aki továbbra is a kormány tagja kíván maradni.

Ezzel egy időben, a koalíció felbomlásától függetlenül, a miniszterelnök a kormány másik négy posztján is személycserét kezdeményezett. És itt fokozódhat a káosz. Ugyanis köztudott,

(Folytatás a 3. oldalon)

AUGUSZTUS

29., csütörtök

A Nap kel
6 óra 38 perckor,
lenyugszik
20 óra 8 perckor.
Az év 241. napja,
hátravan 124 nap.

IDŐJÁRÁS

Meleg idő, részben felhős

Hőmérséklet:
max. 33°C
min. 18°C

Isten éltesse!

Ma **BEATRIX**
és **ERNA**, holnap **RÓZSA**
napja.
RÓZSA: a latin Rosa névből
származik, jelentése: rózsza.

VALUTAÁRFOLYAM
BNR – 2019. augusztus 28.

1 EUR	4,7305
1 USD	4,2638
100 HUF	1,4337
1 g ARANY	211,5392

Megyei hírek

Ülésezik az SZKT

Augusztus 30-án, pénteken 12 órától a marosvásárhelyi Kultúrpalotában ülésezik az RMDSZ Szövetségi Képviselő Tanácsa, ahol politikai tájékoztatót tart Kelemen Hunor szövetségi elnök, megválasztják az RMDSZ államelnökjelöltjét, a szövetség ügyvezető elnökét és ügyvezető elnökségét, továbbá más aktuálpolitikai kérdések is napirendre kerülnek.

Havi dráma a G Cafében

Hosszabb kihagyás után újra elindul a Havi Dráma sorozat a marosvásárhelyi G Cafében. A huszonnyolcadik kiadás Gianina Cărbunariu Szolidaritás című szövegét viszi színre Patkó Éva rendezésében, asszisztens, dramaturg Cseke Tamás. Az előadás augusztus 29-én, ma 18 órától látható. Szervezők: a Havi Dráma csapata (Albert Mária, Szabó Róbert Csaba, Patkó Éva) és a Marosvásárhelyi Egyesület.

Verbunkverseny

Kétszer annyian, mint az előző vetélkedőn, az idén 48 erdélyi és magyarországi versenyző nevezett be a hatodik legényes- és verbunkversenyre, amely a Maros Művészegyüttes kövesdombi előadótermében lesz augusztus 31-én, szombaton 17 órától. A táncokat szakzsűri bírálja el. A díjkiosztó ünnepség a 19 órától kezdődő gálaműsor végén lesz. A gálaműsorban a marosvásárhelyi Boróka és Napsugár néptáncgyűttes és a magyarországi Üsztürü zenekar lép fel. Szervezők a Boróka néptáncgyűttes és a Táncolj velünk most oktatócsapata, társszervező a Maros Művészegyüttes és a Vásárhelyi Forgatag. Főtámogató a Bethlen Gábor Alap.

Marosszéki Lófuttatás

Szeptember 20-22. között VII. alkalommal tartják meg a Marosszéki Lófuttatást az erdőszentgyörgyi Pad dombon. A lóversenyek, lovasprogramok mellett színvonalas kulturális műsorok sokasága várja az érdeklődőket. A székely lovasok három versenyszámban: a Marosszéki Lófuttatás futamon, az angol futamon és a Szent György futamon méretetik meg magukat. A Marosszéki Lófuttatás futamára állatorvosi bizonyítvánnyal rendelkező nevezőknek lovanként 500 lejes lószállítási támogatást biztosítanak. Erre a futamra két évnél idősebb, legfeljebb 75 százalékban angol telivér vérvonalú lovakkal nevezhetnek be.

Meghalt egy 15 éves fiú

Kedden délután 5 óra körül a 112 közvetítésével értesítették a rendőrséget, hogy a víkendtelepi úszómedencében egy fuldokló személyre bukkantak. Mire a rendőrök kiszálltak, a rohammentősök (SMURD) orvosi csoportja már a helyszínen volt, a fiúnak még volt pulzusa, és folyt az újraélesztés. A mentősök kórházba szállították, de estefelé elhunyt. A rendőrök azonosították, Mezőcsávás községi, galambodi illetőségű volt. A rendőrség a halál körülményeit vizsgálja.

Hírszerkesztő: Mezey Sarolta

Ráhangolódás a fergeteges forgatagos hétvégére

Számos újabb helyszínnel és programsorozattal bővül a Forgatag hetedik kiadásának negyedik napja a korábbi napokhoz képest: a Téka-, Színház- és Gasztroforgatag mellett csütörtökön a Szóforgatagon arra keresik a válaszokat a szervezők, hogy miként lehetne élhetőbb várossá tenni Marosvásárhelyt, de estére már a Honeybeast is a húrok közé csap.

Ma is lesz vezetett séta a Teleki Tékában, de nem csak délelőtt 11 órától. Ma 18 órai kezdettel is végigjárhatjuk a Teleki-Bolyai Könyvtár termet Bányai Réka vezetésével. 15 órától a téka udvarán hivatalosan is megnyílik a Téka-forgatag, és egyben a könyvvásár is.

A Teleki Téka udvarán számos könyvbemutatóra kerül sor ezen a napon:

* 15.30-tól *Egyed Emese Vasárnap* című könyvét mutatják be.

* 16.00-tól *Kelemen Lajos Napló I-II.* című könyvének bemutatójára kerül sor.

* 16.30-tól *Péter H. Mária Gyógyszerészképzés a Ferenc József Tudományegyetemen 1872-1919 között* című könyvét Biró Annamária, az EME kiadó vezetője mutatja be.

* 17.00-tól a *Fehér Andrea (kiad.): Gróf Székely László önéletrajza* című könyvet mutatják be.

* 17.30-tól *Vulkán Vera Mártonfi József tanulmányi füzete és cenzor* című könyvét Egyed Emese irodalomtörténész mutatja be.

16 órától a Maros Megyei Múzeum néprajzi és népművészeti részlegén (Rózsák tere 11. szám) kerül sor arra a kerekasztal-beszélgetésre, amelyen a szervezők arra keresik a választ, hogy *hogyan tehetjük élhetőbbé Marosvásárhelyt?*

A beszélgetésen Vargancsik Iringó szociológus, Andi Gherghe, a 3G színház vezetője, Jakab István vállalkozó a Clinilabtól, Klaus Birthler urbanista, Stefan Ormenișan vállalkozó a Mindthegaptól vesznek részt. A beszélgetést Libeg Zsuzsa újságíró moderálja.

A *Borudvar* is számos meglepetést tartogat az odalátogatóknak: 18 órától borkóstoló, majd 20 órától FunkYou-koncert lesz.

Ma egy kulturális-gasztronómiai-történelmi túrára is benevezhetnek az érdeklődők Marosvásárhely központi részén a *Slow food Marosvásárhely – Nemesi történetek és régi receptek újragondolva* című programot

Sorsolás kánikulában

Harminckét hűsítő előfizetőnk jelenlétében került sor a Népszerűség által felajánlott havi nyeremények kisorsolására a szerkesztőségben. A Hűsítő előfizető nyereményjátékra Marosvásárhelyről 260 levél érkezett, vidékről 47. A két vidéki nyertes: *Kománcsik Ilona* (Jobbágyfalva) és *Nemes Rozália* (Nyárádszereda, Szentanna u.). Marosvásárhelyi nyertesek: *Menyhárt Dénes és unokája* (Állomás tér – jelen voltak), *Göczi Veronika* (Csalhó u.), *Baranyai Jolán* (Brassó u.) és *Neuhard Aranka* (1848. út).

A 100 lej értékű Hűségombola nyertese *Pantea Roland* előfizetőnk.

A nyeremények átvehető munkanapokon 8–14 óra között a szerkesztőségben, az 57-es irodában, telefon: 0742-828-647. (B. E.)

Hibaigazítás

Az augusztus 27-i Sárpatoki Népszerűség összeállításban a szerkesztő hibája miatt tévesen jelent meg a közlegközpontban levő iskola neve, ami helyesen Adorjányi Károly Általános Iskola.

RENDEZVÉNYEK

Könyvvásár és Téka Olvasókuckó a Ligetben

Augusztus 30-án, pénteken és 31-én, szombaton 10–19 óra között könyvvásár lesz a Ligetben, a Könyvudvarban. Pénteken 11–13 és 16–19 óra között, szombaton 16–19 óra között ugyanitt a Téka Olvasókuckó Izgalmas emberek kedvenc meséi programjára várják az érdeklődőket. Szombaton 11 órától Márton Krisztina könyves gyermekműhelyére is a Ligetben kerül sor.

Fellép a száztagú férfikórus

A marosvásárhelyi Kultúrpalotában augusztus 31-én, szombaton 18 órakor kerül sor a száztagú székely férfikórus előadására. A belépés ingyenes.

Koncert a Kultúrpalotában

Augusztus 29-én, ma 19 órakor Kurt Weill hajója címmel Szilágyi Enikő erdélyi származású színésznő koncertjének ad otthont a Kultúrpalota. A francia, angol, magyar, német nyelvű előadást zongorán kíséri Alceo Passeo olasz koncertzongorista, zeneszerző. A belépés ingyenes.

A Ligetben játszik a filharmónia

Augusztus 30-án, pénteken 21 órakor a Marosvásárhelyi Állami Filharmónia Vásárhelyi Forgatagra összeállított nagyszabású koncertje hallgatható meg a Ligetben. A filharmónia ezúttal nemcsak elhagyja az intézményt, de repertoárjában is újat mutat, ugyanakkor – talán a történetében először – egy popzenekarral és énekesnővel egészül ki, a Koszika & The Hot Shots csatlakozik hozzá. A repertoárban híres operáriák, filmslágeres és popdalok is szerepelnek. A dalok nagyzenekari átírtait Apostolache Zénó írta.

NÉPÚJSÁG
ÖNÁLLÓ
MAROS MEGYEI NAPILAP
Kiadja az IMPRESS KFT.
FŐSZERKESZTŐ:
Karácsonyi Zsigmond
LAPSZERKESZTŐK:
Antalfi Imola
Benedek István

MUNKATÁRSÁK: Antalfi Imola, Bodolai Gyöngyi, Farczádi Attila, Menyhárt Borbála, Mezey Sarolta, Mózes Edith, Kaáli Nagy Botond, Nagy Miklós Kund, Nagy Székely Ildikó, Nagy Tibor (fotó), Szer Pálósy Piroška, Vajda György. **KORREKTÚRA:** Horváth Éva, Kiss Éva.
TÖRDELÉS: Makkai Katalin, Makkai Melánia, Vajda Gyöngyi.
FŐKÖNYVELŐ: Nagy Melinda. **REKLÁMMENEDZSER:** Borbély Ernő – e-mail: reklam@e-nepujasg.ro, tel. 0742-828-647.
REKLÁM-LAPTERJESZTÉS: Madaras Éva Adrienn, tel/fax: 00-40-(0)265-268-854. **APRÓHIRDÉTES:** Petres Emilia.
SZERKESZTŐSÉG: 540015 Marosvásárhely, Dózsa György út 9. szám, II. emelet. **Internet:** www.e-nepujasg.ro **E-mail:** nepujasg@e-nepujasg.ro
Telefon: titkárság: 0265/266-780 és tel/fax: 0265/266-270, közönségszolgálat: 0365/410-440, 0265/266-780. **Nyomda:** Palatino.
A szerkesztőség véleménye nem feltétlenül azonos a szerzők véleményével.
Előfizetés a postahivatalokban, postásoknál és a szerkesztőségben, tel.: 0742-828-647.
Hirdetési irodánk nyitvatartási rendje: hétfő, kedd, szerda, csütörtök: 8-16 óra, péntek: 8-15 óra, szombat zárva, vasárnap: 10.30-14.30 óra között.

642357800069
ISSN 1220-3475 (print)
ISSN 1584-3238 (online)

Az úttársaság felbontotta a szerződést egy elkészült autópályaszakasz kivitelezőjével

A közúti infrastruktúrát kezelő országos társaság (CNAIR) szerdán felbontotta a szerződést a dél-erdélyi A1-es autópálya elkészült, de át nem vett, Marosillye (Ilia) és Holgya (Holdea) közötti 21 kilométeres szakaszának kivitelezőjével.

A hírt a romániai útépitéseket monitorozó, és a kivitelezőkkel jó kapcsolatokat ápoló Pro Infrastructura Egyesület jelentette be Facebook-oldalán. Az egyesület szerint a szerződésbontás olyan, mintha egy ház felépítőjével a munka elvégzése után egy villanyégő hiánya miatt bontanának szerződést.

A szállításiügyi minisztériumnak alárendelt CNAIR augusztus 12-én tartotta a pályaszakasz műszaki ellenőrzését, és minőségi okokra hivatkozva elutasította a Teloxim Con Srl. – Comsa SA. – Aldesa Construcciones SA. – Arcadis Eurometudes SA spanyol konzorcium által épített 21 kilométeres szakasz átvételét. Egy nappal később Răzvan Cuc miniszter azt közölte, hogy 10 nap haladékot adott a kivitelezőnek a jelzett hibák kijavítására, valamint arra, hogy elfogadja a garancia

kitolását a szerződésben rögzített négy évről tíz évre. Egy héttel később a miniszter úgy nyilatkozott: hogyha az útépitő nem végzi el a kért javításokat, felbontják a szerződést, és a CNAIR saját költségen végezteti el ezeket. Akkor azt is bejelentette a miniszter, hogy augusztus végéig megnyitják az autópályaszakaszt.

A Csanádapalota–Nagyak határátkelőhelytől Nagyszebenig tartó A1-es autópálya két megépült szakasza között jelenleg 44 kilométeres szakaszon kell letérni a pályáról a régi országútra. A 21 kilométeres Marosillye–Holgya szakasz átadásával ez a távolság 13 kilométeresre csökkenne.

A vitatott pályaszakasz építése 2013-ban kezdődött, és a munkálatokat 2016 májusáig kellett volna elvégezni. A CNAIR korábbi közlése szerint az útépitési szerződésben héa nélkül 579,92 millió lejes kivitelezési díjban állapodtak meg a spanyol céccsoporttal. Az összeg 85 százalékát az Európai Unió kohéziós alapjából, a fennmaradó részt a román költségvetésből biztosították.

Ország – világ

Iohannis és Boris Johnson a román–brit kapcsolatokról egyeztetett

Klaus Iohannis államfő telefonon beszélt kedd este Boris Johnson brit miniszterelnökkel a két ország közötti kapcsolatokról, valamint az Egyesült Királyság kilépéséről az Európai Unióból – tájékoztat az Államelnöki Hivatal. A román államfő szerint az unió és Nagy-Britannia érdekét is szolgálja, ha a kilépés rendezett formában történne, ez garanciát képezne arra is, hogy nem sérülnek a királyságban élő és dolgozó román állampolgárok jogai. Iohannis fontosnak nevezte, hogy a Brexit után még jobban elmélyítsék a két ország közötti stratégiai kapcsolatot, beleértve a gazdasági, védelmi és biztonsági kérdéseket is. Boris Johnson miniszterelnök arról biztosította Klaus Iohannist, hogy a brit kormány a Brexitet követően is kiemelt fontosságot szentel annak, hogy biztosítsa a román állampolgárok jogait. A telefonbeszélgetést a brit fél kezdeményezte. (Agerpres)

3,06%-ra csökkent a három hónapos bankközi hitelkamatláb

Egy bázisponttal 3,06%-ra csökkent szerdán a már hat napja jegyzett 3,07%-ról a lej alapú hitelek törlesztőrésztét befolyásoló három hónapos bankközi hitelkamatláb (ROBOR) – közölte a Román Nemzeti Bank (BNR). Az év elején évi 2,99%-on állt a ROBOR, míg tavaly ebben az időszakban 3,26% volt az értéke. A jelzáloghitelek esetében alkalmazott hat hónapos bankközi hitelkamatláb az előzőleg jegyzett évi 3,16%-ról 3,15%-ra csökkent szerdán, míg a kereskedelmi bankok egymás közötti hitelezésekor használt kilenc hónapos ROBOR évi 3,22%-ról 3,20 százalékra mérséklődött, a 12 hónapos ROBOR pedig augusztus 23-a óta évi 3,26%-on stagnál. A fogyasztói hitelek irányadó mutatóját (IRCC), amely az előző negyedévben történt bankközi tranzakciók napi kamatjának számtani közép-arányosa, 2,63%-ban határozták meg a második negyedévre. Az első negyedévben 2,36%-os volt az IRCC. Az új mutatót május első munkanapjától, a 2019/19-es sürgősségi kormányrendelet hatálya lépésével kezdte el használni a BNR. (Agerpres)

Autóverseny miatt két napig zárva lesz a Transzalpina egy szakasza

A Gorj megyei Novaci és Rânca között lezárják a gépjárműforgalom elől a Transzalpina utat (67C országút), mert a szakaszon autóverseny zajlik a hétvégén. Az útkezelő közleménye szerint a Gorj megyei Novaci és Rânca között szombat és vasárnap nem lehet majd közlekedni a Transzalpina úton. Szombaton 8-13 és 14-19 óra között, vasárnap pedig 8-12:30 és 13:30-19 óra között zárják le az említett szakaszt. (Mediafax)

BBC: Johnson a parlament megkerülésére készül

Boris Johnson brit kormányfő a parlament megkerülésére készül annak érdekében, hogy a képviselők ne tudják megakadályozni a brit európai uniós tagság jó eséllyel megállapodás nélküli megszűnését a kilépés (Brexit) jelenleg érvényes október 31-i határideje előtt – értesült a BBC szerdán.

A brit közszolgálati televízió hírcsatornája szerint a július vége óta hivatalban lévő konzervatív miniszterelnök kezdeményezni fogja az uralkodónál, hogy a szeptember 3-án véget érő törvényhozási szünet után pár nappal, szeptember 10-én zárja be a parlamenti ülésszakot. Ez lehetővé tenné a kormány számára, hogy II. Erzsébet királynő csak október 14-én tartsa meg beszédét kormánya terveiről a törvényhozásban, megnyitva ezzel az új ülésszakot.

Ez szakértők szerint azt jelentené, hogy a rendezetlen Brexitet elvető képviselőknek gyakorlatilag nem lenne idejük jogszabályok elfogadtatása révén megakadályozni a kormányfőt abban, hogy akár megállapodás nélkül is kivesse az Egyesült Királyságot az Európai Unióból.

A kormányzó Konzervatív Párt vezetői tisztségéért és a miniszterelnöki posztért vívott versenyben Boris Johnson rendre elzárkózott attól, hogy kizárja a parlament felfüggesztésének lehetőségét, amelyet a Brexit-folyamat közepette a politikusok és a kormány tagjai közül is többen határozottan elutasítanak,

azzal érvelve, hogy a brit alkotmányos hagyományok központi eleme a parlament szuverenitása.

A kormány egyelőre nem reagált a BBC értesüléseire, ellenzéki pártok részéről azonban elítélő nyilatkozatok születtek. Nicola Sturgeon skót miniszterelnök a felfüggesztés megakadályozására szólította fel a képviselőket, és úgy fogalmazott, hogy „sötét nap lehet ez a demokrácia számára”. A Liberális Demokraták casus bellinek nevezték a lépést.

A Konzervatív Párt EU-párti képviselői is kifogásolták az állítólag tervbe vett döntést. E csoport egyik szószólója, Dominic Grieve szerint egy ilyen lépés növelné a Boris Johnson elleni bizalmatlansági indítvány benyújtásának esélyét, és végül a kormány bukásához vezetne.

A brit parlamentben bevett gyakorlat a parlament felfüggesztése az uralkodó beszéde előtt, de szakértők szerint nem hetekre szólóan. A mostani esetben pedig „minden az időzítés”.

A Skóciában üdülő királynő a hírek szerint szerdán vitatja meg tanácsadó testületével (Privy Council) a kormány kérését. Szakértők szerint az uralkodó rendkívül konzervatív abban a tekintetben, hogy távol tartja magát a politikától, különösen a pártpolitikától, és jelképesnek tekinthető szerepe azt diktálja számára, hogy elfogadja a kormány kérését.

Augusztus – amikor a bengáli tigrisek jönek

Tapasztalataim szerint augusztus 23. után váratlanul megkopik a nyár. Az ősz előreküldi hírnökeit, és az embert elkapja valami nosztalgikus, megbánással vegyes érzés, kis gombóc ugrik föl a torkába. A lelkiismeret-furdalás abból az önvádból származik: mi mindent mulasztottunk el a hosszú, szép és forró nyár alatt, mennyi jót tehattünk volna az emberiség üdvéért. Például nem olvastuk el Niels Uergeteyfől **Skandínáv rapszódiját** hat kötetben, megtanulhattunk volna gokartozni, amire nagy-nagy szükségünk lehet még, ha majd indulni akarunk a Maros-ringen, vagy kirándulhattunk volna környező erdőkbe medvelesre, majd egy-két kilométeres könnyed futással tettük volna teljessé a testmozgást, ezt többször is megismételve, hajnalban kelhettünk volna, hogy napfürdőzzünk, multifaktoros naptejjel kenegessük az epidermánkat, és ha ennek ellenére leégnénk, az sem probléma, ugyanis boltjai a multiknak és szatócsoknak telvéen teltek joghurttal, amiben éjszakánként feredni kellemetes multság, és milyen fölséges. Kivéve a laktózérzékenyeket. Nekik ajánlható – igaz, emeltébb áron – a paprikás vagy sima tepertűkrém P-éktől.

Augusztus 23. egykor fontos határnap volt honunk életében. Ilyenkor sok embert lehetett sikeresen felbosszantani azzal, hogy rendez évi pihenőszabadságát megszakitva haza kellett utaznia, hogy részt vegyen a vállalat, az intézmény büszkeségtől dagadozó felvonulásán, amely majdnem olyan örömteli volt, mint egy meglepő felvonulás, azzal a különbséggel, hogy a felvonulást nézők, ha mertek volna, akkor sem teheték meg: nem kiabálhattak be, nem fújzohattak, utálkózhattak, dobálhattak be nyereménytárgyakat, ámbátor sokak esztét megjárta, ahogyan a diktatúra haladt önmön sejtető bukásáig. Ja igen, és nem nagyon szívárványos, csak háromszínű zászlóval vonultak az emberek, és azok képével, akiktől nem lehetett nyugodtan társadalmat alkotni, építeni, szabadságot élvezni.

Mára augusztus vége, legalábbis a mi kis városunkban, feledtetni akarja a Forgataggal a nyárkopás tagadhatatlan tényét és az augusztus 23-ák vonulgatását. Az idő kedvező, sokkal kedvezőbb rendszerint, mint amilyet a nemszeretem

városvezető rendeletére szoktak elbosszankodni a szervezők és a közönség. Ez vidám és fesztelen, olykor már szertelen is, ami a (rendörtelen) szabadság érzetét kelti az emberekben és a bengáli tigrisekben.

Igen, a bengáli tigrisek, akik hatalmas kasztookban-klánokban vonulnak be egy-egy verőfényes nyugodalmos éjszaka elején a Városba, zúdulnak be a városbíróról elnevezett utcába, ahol a rendőrség székháza van. A társaság természetesen pompás harci mént (hátaslovat) is magával hoz, így várják bengáliak egyik tigristársuk szabadulását, akit a rendőrség – minő égbekiáltó jogsértés, pofoncsapása a bengáli ön- és nemzetérzetnek – 24 órára személyi és cselekvési szabadságától megfosztott. Azezt zárták 24 órára a bengáli tigrist

hatósági ketreche, mert akadt egy bátor férfiú (nő), aki nem engedett a zsarolásnak – szabályos zsarolásnak, testi fenyegetéssel is megfélemlítve –, és azonnal jelentette a bengáli Tigris Ruprecht (Rupi) részéről a személyére és családjára jelentő veszélyt. A rendőrség pedig nem sokat teketóriázott, letartóztatta és bevitte a kóterbe. A 24 óra letelte után szabadon engedte, amit a bengáli tigrisek hatalmas tömege hangos ovációval, üdvözléssel, anyanyelvi handabandával fogadott, lóra ültetve, kantárszáron vezették haza palotájába a szabadlábast. Ugyanis a zsarolás és erőszak erény, és akit ezért lekapszolnak, az áldozat. A bengáli palotaetika szerint.

A jószágos rendfenntartók azon estén nem riadóztattak, nem volt csendőrségi kíséret, sorfal a bengáliak menetének két szélén. Nem is kellett bejelenteni a villámcsöndületet. Ez ugyanis nem jelentett semmilyen nemzetbiztonsági veszélyt az álladalomra és rendjére nézvést. Elvégre nem történt utalás Trianonra, Székelyföldre, székely autonómiára. Nem kívánták elszakítani Erdélyt, és Bengáliához csatolni... Ha nem lett volna ott a sajtó, és a mindent tanúsító, a közösségi oldalakat is bejáró videofelvétel, a közvélemény nem értesül a rendezettségéről. Hiszen a rendőrség csak kénytelen-kelletlen adott ki sajtóközleményt. Tett feljelentést. Végeredményben politikamentes mozzanat volt. A bengáliak örömeje.

Csütörtöki kimenő
– Schestyén Mihály rovata –

Káosz

(Folytatás az 1. oldalról)

a kormánytagokat a miniszterelnök javaslatára az államfő nevezi ki, aki egy alkalommal elutasíthatja a kormányfő valamely miniszterjelöltjét. Az sem titok, hogy egyetlen alkalmat sem szalasztott el, hogy kényelmetlen helyzetbe hozza az általa szégyenletesnek titulált kormányt, és elemzők ma is esküsznek rá, hogy két hónappal az elnökválasztás előtt nem fogja elszalasztani a talán utolsó alkalmat, hogy ismét borsot törjön politikai ellenfele orra alá, és azzal megtagadja a minisztercserék valamelyikének végrehajtását.

Nos, a helyzet úgy áll, hogy a PSD kisebbségi kormányzásra készül, az ellenzék, a most ellenzékbe vonult ALDE és az RMDSZ támogatására számítva, a Dăncilă-kabinet megbuktatására.

A kormánypárt szívesen bevonná az RMDSZ-t a kisebbségi kormányba, de a szövetség elnöke kategorikus nemet mondott, emlékeztetve, hogy az RMDSZ már az európai parlamenti választások előtt jelezte, hogy nem támogatja a kormánykoalíciót, illetve, hogy júniusban is megszavazta az ellenzék által benyújtott bizalmatlansági indítványt, és most sem látják okot arra, hogy a koalíció felbomlása után egy kisebbségi kormányt támogassanak. És az esetleges újabb bizalmatlansági indítványt is megszavazzák a szövetség képviselői.

Bizonyára erről is szó lesz a Szövetségi Képviselők Tanácsa pénteki ülésén.

A káosz teljes a bukaresti politikában: a jelenlegi felállítás szerint a kormányfő nem kíván lemondani egy esetleges bizalmatlansági indítvány elfogadásáig, arra hivatkozva, hogy végig kell vinni a kormányprogramot és a reformokat. Ha átmege az újabb indítvány, a kormányfő választási esélyei nullára esnek az elnökválasztáson, ha meg esetleg meggondolná magát az ellenzék, és mégsem nyújtja be az indítványt, a tehetetlenségi erő viszi tovább a kormányzást.

Teljes a káosz, semmi sem világos.

Iskolamustra becsengetés előtt

(Folytatás az 1. oldalról)

A jócskán megkopott, az idő által megviselt iskolaépületek közül erre az évre a Papiu Ilarian Főgimnázium külső tatarozása szerepel a felújítási tervek között. A Szász Adalbert Sportlíceumban a sportpályák felújítását irányozták elő, a Romulus Guga Általános Iskolában a folyosók és a lépcsőház tatarozását, a Traian Vuia szakközépiskolában egy új fodrász- és kozmetikai gyakorlóműhely berendezését, négy iskolában pedig egy vagy több illemhely felújítására korlátozódnak a tervezett felújítások – olvasható a polgármesteri hivatal sajtóosztályától kapott kimutatásban. Hogy ebből mi valósult meg? Nos, a fodrászműhelyben elkezdődött a munka, de iskolakezdeésre a jelek szerint nem készül el, és körutunk során több helyen is abahagyott munkákkal találkozunk.

Félbemaradt felújítás

A szülők bevonásával szépítik az előkészítő osztályt

A Dr. Bernády György Általános Iskola udvara sokkal barátságosabb lett, amióta az udvar felőli megbombolt falat újravakolták, festették. Elégedettek mégsem lehetnek, hiszen a téli nagy felbuzdulás után, amikor a helyi tanácsosok és a polgármesteri hivatal iskoláért felelős igazgatóságának képviselői kiszálltak a helyszínre, a pincék tatarozásával elkezdődött az épület teljes belső felújítása, aztán sajnos abamaradt – mondja *Kupán Edit* igazgató. Amikor az osztályok szintjére értek volna a munkával, az iskola vezetősége arra kérte az építőket, hogy a munkatelepet jól szigeteljék el, hogy ne zavarja az oktatást. A megbízott építkezési vállalkozó szerint a kérés teljesítése túlságosan nagy beruházást igényelt volna, ezért a szünetidő halasztották a folytatást, amire sajnos már nem került sor. A folyosók és a lépcsőház felújítása nem készült el az Avram Iancu szakközépiskola tulajdonában levő épületben sem, ahol a 16 felsős osztályból 15 tanuló. Az iskoláért felelős igazgatóságon azt a választ kapták, hogy nincsen pénz. A Bernády iskolában, amelynek diákjai kiválóan szerepeltek a képességvizsgán (románból, matematikából és magyarból voltak tízes osztályzatok is), szeptember 9-től a magyar és a román tagozaton évfolyamonként két-két osztályban kezdik el a több mint 800 diák oktatását.

Önerőből a négy előkészítő osztályt és a logopédiatermet festették ki, a parkett csiszolását a szülők vállalták, az iskola a lakkot tudta biztosítani. *Márton Izabella* tanítónőnek ottjártunkkor a szülők és kisdíjak segítettek.

Az igazgató szerint abban az esetben, ha a pénzzel az iskola gazdálkodhatna, és nem a polgármesteri hivatal szervezné meg a versenytárgyalásokat, sokkal gazdaságosabban tudná a rendelkezésükre bocsátott összeget felhasználni.

A nagyobb biztonság érdekében terveik között szerepel, hogy a Dózsa György utca felőli főbejárton csak kártyával lehessen belépni a tanintézménybe, a szülők és gyermekek számára a másik bejáratot tartják fenn, ahol reggel és szünetekben kapus lesz, máskor csengetnie kell annak, aki be szeretne jutni az intézménybe.

A folyosókat kifestették, a bútorzatot nem kapták meg

A Marosvásárhelyi 7-es Számú Általános Iskolában a polgármesteri hivatal által megbízott cég alkalmazottai a folyosókat és a lépcsőházakat tanév közben kifestették, de az újonnan kialakított illemhely befejezésére már nem került sor. Az elmúlt évekkel ellentétben az osztálytermek felújítására nem kaptak festéket, lakkot, ezt önerőből kellett megoldani.

Mint a többi iskolákban, elsősor-

akiknek az írás-olvasást tanítják.

A tanintézmény az idén nyerte el a „természetbarát iskola” címet. Mivel vannak figyelemzavaros, nagyobb mozgás- és speciális nevelési igényű kisdíjak, a finn példából kiindulva egy árnyékos szabadterei sarokban kinti „osztályt” alakítanak ki, ahol fatuskó asztal mellett babzsákokon ülve tarthatnak meg olyan órákat, ahol a magyarázat a fontos, és a diákok levezethetik energiájukat, hogy figyelni tudjanak, ugyanis lengőhinták és lengődeszkák is lesznek, amelyeket szintén szabadon használhatnak tanóra közben. A krétás táblát a szomszédos garázs hátoldalára erősítik. A tervet cégek és magánszemélyek is támogatják.

Hiányzó tankönyvek

A tankönyvekkel kapcsolatosan a Bernády iskola könyvtárosnője elmondta, hogy egy részük már az iskolában van, és amikor sorra kerülnek, a többi is elszállítják a tanfelügyelőség raktárából. A hetedik osztályok esetében azonban gond van. Az idegnyelv-könyvet megrendelték, a román tagozaton néhány tankönyv biztosítva lesz, de a magyar tagozat számára szükségesekre még a rendelést sem adhatták le, mert nem volt mire. Ezt erősítette meg a 7-es iskola igazgatója is, aki hozzátette, hogy a hatodik osztályok számára az idén jelent meg a rajzkönyv, ami azért is fon-

Kezdeésre készen a 7-es iskolában

ban a kezdő osztályok termeit újították fel, a többiben csak javítottak, ahol szükség volt – tájékoztató *Körtési Sándor* iskolai igazgató. Hét szabad osztálytermet az iskola két épületében az új tanévben is a Bolyai alsó tagozatos osztályainak a rendelkezésére bocsátják.

Az iskola kerítését is felújította a polgármesteri hivatal, de csak a fronton, ahol a játszótér kialakították, az udvar többi részén, ahol megrongálódott, súlyos és veszélyes betonlapokból áll a kerítés, nem javították.

Gond van a bútorzattal is, az elmúlt tanév kezdetén, amikor megkérdezték, hogy mire van szükségük, a kezdő osztályoknak egyszemélyes padokat, székeket, szekrényeket kértek, de azóta sem kapták meg.

Az idei tanévtől egy-egy előkészítő és egy-egy ötödik osztály indul mind a román, mind a magyar tagozaton, még maradt néhány hely a magyar tannyelvű előkészítő osztályban.

Az iskolában működik a Második esély elnevezésű program különböző korúaknak, húsz-húsz személlyel mindkét tagozaton,

A Traian Vuia Szakközépiskola asztalosműhelyében minden feltétel adott

Fotó: Nagy Tibor

Kevés a diák

A gyermekhiány néhány iskola kivételével szinte minden tanintézményt érint. A szakoktatásra berendezett tanintézeteket különösképpen. Ez a legnagyobb gond a Marosvásárhely egyik legszebb övezetben levő szakközépiskolában is, amely immár három tanintézmény összevonásával működik. A Traian Vuia Technológiai Líceum olvasztotta magába a vegyipari és az építészeti iskolaközpontot. A líceumi osztályokban nem teltek be a meghirdetett helyek, így mindössze egy kétnyelvű számítástechnikai és egy kétnyelvű bútortervező-technikai osztályt indítanak, ahova még vesznek fel jelentkezőket. A szakiskolában is kevés a jelentkező az asztalos, ipari kémia, ipari gépvezeték-szerelő szakokra. A magyar tannyelvű kőműves – festő, mázó osztálynak csak a kőműves szakára jelentkezett tíz diák, a másik mesterséget senki nem választotta, oda is lehet még jelentkezni – mondta *Adela-Cristina Ciulea*, az iskola igazgatónője. Tanároknak nincsen hiány, jól képzett, I-es tanügyi fokozattal rendelkező pedagógusok tanítanak, a mesterek is fokozati vizsgával rendelkező, tapasztalt szakemberek. A jól felszerelt asztalosműhelyben *Fărcaș Zaharie* műhelyvezető mutatja be a korszerű famegmunkáló gépeket. Az iskola készen áll a tanévkezdésre, a termekben még júliusban festettek a polgármesteri hivatal által biztosított anyagból.

Az idén két diákjuk tette le sikeresen az érettségit, s bár az első években a többiek is jól haladtak, XII. osztályban megtorpantak, mert túl nehéznek ítélték a követelményeket, és volt, aki nem is próbálkozott az érettségivel – panaszkolta az igazgató. Mindez a szakértéségi bevezetésének fontosságát igazolja, ami feltehetően megnövelné a szakközépiskolák vonzerejét.

Előkészületek a kinti osztály berendezéséhez

Korszerű, elegáns környezet

...várja a Református Kollégium és a Bolyai Farkas Elméleti Líceum diákjainak egy részét, ha a régi szárny felújítása befejeződik. *Benedek Zsolt* igazgató szerint a tetőt hátráltatta a munkát, de haladnak azzal is, és az épületben még néhány ajtó és ablak cseréje van hátra. A régi helyére azok mintájára készült, nagyon elegáns, szép, új nyílászárókat tesznek, és tágas, szép osztálytermeket és mellékhelyiséget alakítottak ki minden emeleten. A földszinten a Református Kollégium igazgatósága, titkársága és a tanári szoba követi egymást, ezzel szemben lesznek a cikluskezdő osztályok, hogy az új diákok szem előtt legyenek – jegyzi meg az igazgató. A kollégiumi mellett bolyais osztályok is helyet kapnak az új szárnyban, akárcsak a szemben, a volt orvosi rendelő helyén kialakított, és immár zárt folyosóra nyíló termekben. Az általános iskolai osztályokat új bútorokkal és digitális táblával szerelik fel, és folyamatban van a többi osztálynak szükséges bútorzat beszerzése is.

A Református Kollégium alsó osztályai továbbra is a Forradalom utcai épületben működnek, a Kogălniceanu utcai felújított épületben pedig a három posztliceális egészségügyi osztály tanul. Az igazgató szerint a szakiskoláról nem mondtak le, ami bonyolult folyamat, de dolgoznak azon, hogy megvalósuljon. Érdeklődésünkre *Benedek Zsolt* hozzátette, hogy elégedettek az idei végzősök eredményeivel, és a továbbiakban is minőségi oktatásra törekednek.

Érdeklődésünkre elmondta, hogy a főépület felújítását szakaszonként fogják elvégezni, ha minden feltétel adott lesz. A Bolyai utcára néző szárnyal kezdik, majd a Bolyai parkra nézővel, és végül a Sáros utcára néző szárny következik. Előzetes számítások szerint a munkálatok két-három évet vesznek igénybe.

HARMÓNIA

Egészség – életmód – otthon

Szerkesztette: Menyhárt Borbála

Korszerű géppark és magyarul beszélő fiatal szakemberek Komplex rehabilitáció a Dózsa György utcai intézményben

Az Egészségbiztosító Pénztár finanszírozása révén havi kétszáz betegnek tudnak ingyenesen komplex rehabilitációs kezelést nyújtani a marosvásárhelyi Dózsa György utcai Dr. Szász Rehab Center magánintézményben, viszont ennél jóval többre volna igény, hiszen hosszú a várólista, az előjegyzéstől számított várakozási idő mintegy két hónap. A néhány évvel ezelőtt megnyílt egészségügyi központban kellemes környezet, a rehabilitációban használt legkorszerűbb gépek, és egy magyarul beszélő, lelkes fiatal szakemberekből álló csapat fogadja a betegeket.

Menyhárt Borbála

A Dózsa György utcai klinikán a szakorvosok egyénre szabottan, az ellenjavallatok figyelembevételével ajánlanak komplex rehabilitációs, fizioterápiás kezeléseket a mozgásszervi, illetve egyéb bántalmakban szenvedő pácienseknek.

A rehabilitáció az a célzott tevékenység, amely hozzásegíti a veleszületett vagy szerzett betegségben vagy baleset következtében tartósan károsodott egészségű embereket a családba, a társadalomba való beilleszkedéshez, visszailleszkedéshez.

A rehabilitáció olyan szervezeti segítség, amit a társadalom nyújt az egészségben, testi vagy szellemi építésben ideiglenes vagy végleges károsodás miatt akadályozott személynek, hogy helyreállított vagy megmaradt képességei felhasználásával ismét elfoglalhassa helyét a közösségben. A rehabilitáció egészségügyi, pszichológiai, oktatási-nevelési, foglalkoztatási és szociális intézkedések tervszerű, együttes és összehangolt folyamata, mely egyénre szabott, az érintett személy tevékeny részvételével megvalósuló cselekvések sorozatából áll. A fizioterápia az egészségügyi rehabilitá-

Dr. Szász János

ció részeként a természetes és mesterségesen előállított energiákat alkalmazza a cél érdekében.

Dr. Szász János főorvos, a rehabilitációs klinika alapítója és igazgatója elmondta, az Egészségbiztosító Pénztárral kötött szerződés értelmében van egy keretösszeg, aminek a megállapítása a felszereltség, valamint a személyzet létszámának és szakképzettségének függvényében történik. Az összeg havi 200 páciens ellátására elegendő, bár az igény ennél jóval nagyobb. A várólista elég hosszú, két hónapra előre lehet iratkozni. Ugyanakkor az a tény, hogy a biztosítóház mindössze négy procedúrát fedez naponta tíz napig, sokakat hátrányosan érint, ugyanis nem mindenki engedheti meg magának, hogy esetleg egy-két további procedúrát kifizessen, amennyiben az állapota indokoltá teszi.

A másik hiányosság, hogy évente két alkalommal, hat hónaponként kaphat a beteg küldőpapírt fizioterápiás kezelésre. A fizioterápiában viszont az a szabály, hogy akkor lehet újratekinteni a kezelést, amikor a szervezet visszaállt az eredeti állapotába, hogy tudjon reagálni rá. Ez az időszak pedig normál körülmények között másfél hónapra tehető. Nem összetévesztendő a balneoklimatológiai kezeléssel,

ahol akár öt hónapig is eltart. A fizioterápiás kezelést nem lehet túladagolni, ha a szükségessé több napig is kapja a páciens, egyszerűen

Fotó: Menyhárt Borbála

nem reagál rá a szervezet, „elfárad” – mutatott rá a főorvos.

Magyar anyanyelvű fiatal szakemberek

Dr. Szász János elismerte, büszke arra, hogy közel negyven munkahelyet teremtett. A klinika személyzetének a kilencven százaléka magyar anyanyelvű, fiatal szakember. – Az volt a célom, hogy a frissen végzett fiataloknak itthon munkahelyet biztosítsak. Az orvosi egyetemen működik a hároméves fizikinetoterápiás képzés, utána két év mesterképzés, a szakembereink ezen szak végzősei. Nagy része a fiataloknak székelyföldi, de mivel nálunk biztos munkahelyet találtak, „itragadtak” Marosvásárhelyen. A kinetoterapeuták mellett két szakorvos dolgozik, és egy harmadikat előreláthatólag márciustól fogunk alkalmazni – tette hozzá a főorvos.

Az állami szférában leépült ez a szakterület

A rehabilitációs klinika létrejötte kapcsán a főorvos, aki néhány éve a dicsőszentmártoni kórház, majd a Maros Megyei Klinikai Kórház igazgatói tisztségét töltötte be, elmondta, miután lemondott a kórházigazgatói tisztségről, született meg az ötlet, hogy egy rehabilitációs magánklinikát hozzon létre a zónában, amely a szívéhez közel áll, ugyanis a Dózsa György utca körzetében nőtt fel. Egy gyerekkori barátja ajánlotta fel 2014-ben a

az ország más településeire viszonyítva, úgymond szerencsés helyzetben van, hiszen több mint tíz, a magánszférához tartozó egészségügyi központban férhetnek hozzá rehabilitációs kezeléshez az érdeklődő páciensek. A megye városában van Segesváron, Marosludason egy magán- és egy állami, Szászrégenben egy magánközpont, Dicsőszentmártonban pedig nem működik fizioterápia.

– Szerencsére Vásárhelyen hagyománya van ennek a szakterületnek, az emberek hozzá vannak szokva. Például a Dicsőben töltött évek alatt tapasztaltam, hogy a páciensek fenntartásokkal fogadják a fizioterápia gondolatát. Vásárhelyen azért mutatkozik nagy igény rá, mert ismerik az előnyeit – mutatott rá a szakember. Mint mondta, abban, hogy így leépült ez a szakma, sok minden közrejátszik, a képzésben is hiányosságok vannak, ugyanakkor az is gyakori, hogy orvosok, akiknek nem szakterületük a rehabilitáció-fizioterápia, próbálják „tájékoztatni” a betegeket, hogy mi a teendő a különféle bántalmak rehabilitációja esetén.

Folyamatosan fejlesztik a gépparkot

– Próbálok a szakma színvonalát emelni, arra törekszem, hogy az itt nyújtott szolgáltatások eltérjenek az állami szektorban elérhetőktől. Miközben az állami kórházban kevés a gép, mi több mint ötven perfor-

helyszínt, amit sikerült rendbe tenni, és az ötszáz négyzetméteres felületen kialakítani a korszerű, jól felszerelt egészségügyi központot több tornateremmel, majd szerződést kötni az Egészségbiztosító Pénztárral. A főorvos egy ötfős csapattal kezdte, majd az egyre növekvő pácienszám szükségessé tette a bővítést, illetve a fejlesztéseket, rövid időn belül igény mutatkozott a délutáni váltásra is. Jelenleg hétköznaponként reggeltől estig fogadják a kezelésre érkezőket.

A rehabilitációs klinika szükségességéhez hozzátartozik az is, hogy bár egykor Marosvásárhely a rehabilitációs orvoslás jó hírű súlypontjának számított romániai viszonylatban, az évek során az állami szférában fokozatosan leépült ez a szakterület, előbb a Ligetben, majd a 2-es poliklinikán is megszűntették a fizioterápiás részleget. Jelenleg a megyeközpontban az állami szférában egyedül a sürgősségi kórházban működik még fizioterápiás járóbeteg-rendelő. Mindezek ellenére Marosvásárhely,

más géppel kezeljük a hozzánk fordulókat – fejtette ki dr. Szász János. Az általa vezetett klinikán kiemelt figyelmet fordítanak a géppark állandó bővítésére, fejlesztésére, nemrég a Start-up nation program keretében 44 ezer eurót lehetett megpályázni, ezt kiaknázva vásároltak nyolc új gépet, többek között magas intenzitású lézerekészüléket, sokterápiás, krioterápiás, presszoterápiás berendezést. A többi gép olyan, amiből már van, de többet használnak: az ultrahangos, rövidhullámú, ultrarövid hullámú, illetve presszoterápiás készülék.

A leggyakoribbak a mozgásszervi bántalmak

A fiatalok körében a testtartás-problémák, a gerincferdülés szorult leggyakrabban korrekcióra, a középkorúak esetében az ülő életmód, a túlsúly miatt kialakuló mozgásszervi elváltozások, gerincproblémák miatt van szükség fizioterápiára, az idős korosztály (Folytatás a 8. oldalon)

Túlsúlyos lelki problémáink

A testi-lelki harmónia rohanó, számtalan konfliktushelyzetet produkáló világunkban olyan ritka, mint a fehér holló. De fő az igyekezet, tartja egy magyar mondás, s mi igyekszünk megterhelő, stresszes robotéletünk-ből kilábalni, naponta keressük a kiutat, a megnyugvást, a csendet, a rendet. A kínai filozófia, orvostudomány, gyógynövény- és táplálkozáskultúra, valamint az ezeket megalapozó, a Lao-ce, Konfuciusz, Csuang-cu, Lin-csi, Buddha és a többi szellemi óriás által kiteljesített életfilozófiai háttér ma is mutatja a kivetítő utat a káoszról.

Bogdán Emese

A helytelen életvitel és táplálkozás egyik következménye a ma már ipari méreteket öltött súlyfelesleg, mely számos betegség okozója. Sokszor letargyalt, örökzöld téma, mondhatnánk, de egyre aktuálisabb és megoldatlanabb.

Nem árt visszatekinteni az elmúlt évek kutatásaira, melyek már rég figyelmeztettek a veszélyre. Barry Popkin amerikai professzor kutatási eredményeiből az derül ki, hogy a kétezres évek elején a világon a túlsúlyosak száma meghaladta az egymilliárdot, vagyis már akkor többen voltak, mint azok, akiket a hiányosan tápláltak közé sorolt a nemzetközi statisztika.

A fejlettnak mondott országokban már akkor 50-60%-os arányban voltak a fölös testsúlyúak, akik millió dollárokat költöttek a fogyasztószerekre és -programokra. A statisztikák szerint azonban ezeknek az embernek csupán mintegy 5%-a őrzi meg a csökkentett testsúlyt, a többi még inkább túlkompenzál egy-egy terápia után. Már akkor aggasztó volt a gyermekkori elhízás súlyos következménye, hogy 80%-ban felnőttkor-

ban is számottevő súlyfelesleget cipelve teszik magukat hajlamossá a legkülönbözőbb megbetegedésekre. 2006-ban egy Kínából tudósító újságíró megkérdezte: miben fogalmazná meg a különbséget a 10-15 év előtti Kína és az akkori jelen között. A felhőkarcolók és az autók mellett ő a legfeltűnőbbnek a kövér gyermekek számának növekedését jelölte meg. Mindezt egy olyan országban, amelynek táplálkozáskultúrája, lelki-testi harmóniát segítő gyógynövény- és testmozgáskultúrája mind a mai napig kimagasló, példaértékű a világ többi része számára. Különösen figyelemfelkeltő ez annak fényében, hogy a 90%-ban kínaiak lakta Szingapúrban nem látni elhízott embert, csak ha európai vagy indiai származású. Ami a gyermekkori kövérséget illeti, „...a kínai sajátosság abban

rejlik, hogy a jobb életkörülmények kialakulásával az államilag engedélyezett egyke számára a szülők igyekeznek minden, eddig nehezen hozzáférhetőt biztosítani, a bőséges tápláléktól kezdve a mozgásszegénységet garantáló számítógépen és televízió keresztl számos egyéb civilizációs vívmányig” – írja dr. Simoncsics Péter egyik tanulmányában. „A pszichés háttér további megvilágítását szolgálja az amerikai felmérés, melyet 24 európai országban végeztek, és amelyből kiderül, hogy az elhízott emberek részaránya a volt szocialista államokban nőtt a leggyorsabban. Egyértelműen a tervgazdaság után megjelent árubőség és lehetőségek az okai, hogy az eddig nem is látott finomságokat és a hagyományos ételeket is felszabadultabban kezdték az emberek magukba tömni.”

Az angolok 2006-ban már évi 13 milliárd dollárra becsülték azt az összeget, amit a kö-

vérseggel járó betegségek gyógyítására fordítanak, és amennyibe a kiesett munkaórák kerülnek. Még a jómódú és igazán kiegyensúlyozott finnknél is feltűnően sok volt az elhízott fiatal. A „zsírjárványnak” ma is számos okát sorolják. A bizonytalan anyagi helyzet, a sikertelenség állandó érzése, amit a média reklámai váltanak ki, a munkahelyi és partnerkapcsolati feszültségek, az életöröm elvesztése, a hasznosság érzésének csökkenése, a gyilkos versenyben való lemaradás érzése, az egyre mérgezetlenebb ételektől való félelem vagy a gyorsan növekvő környezeti ártalmak teremtenek élettróvidító szituációt. A fokozódó stresszhelyzetek oldására pedig a legegyszerűbb mód az „örömben evés, ivás”. Előbbi inkább a nőkre, utóbbi a férfiakra jellemző, bár a hölgyek ezen a téren is a legjobb úton vannak az egyenjogúság felé. Dr. Simoncsics Péter véleménye szerint „az európai ember elsődleges kórokozója az, hogy képtelen saját stresszhelyzeteit megoldani, a jelentől és jövőtől való félelmét kiiktatni, kezelni”. Meglátása szerint öröndetes, hogy egyre többen vannak, akik a dalai láma végtelenül bölcs békéjét, Konfuciusz egyszerűségére, mások tiszteletére intő felhívását, Lao-ce szeretet, mérték, tartózkodás felhívását, a jóga vagy a zen által előhívott belső békét valódi megelőzőként lélekderítő orvosságként használják, mert nyilvánvalóvá válik számukra, hogy a belső mosoly, a harmónia a spirituális fejlődésen, és nem a torkos napokon keresztül vezet. Zárszóként csak annyit, hogy keresztény tanításaink is ugyanezekre intenek, csak nem figyelünk eléggé rájuk.

Illusztráció

Jogos verbunk (2.)

Szilágyi Mihály

Lavotta Jánosról előszeretettel mondogatják, hogy amolyan lezüllött vándormuzsikusként élt fiatalokora óta. Nyilván a hírneve miatt irigykedőknek köszönhető ez a híresztelés. Ha így lett volna, akkor nem hivatkozott volna egy kismemes arra, hogy őt egy csavargó tanította.

Tény, hogy a művészi pálya miatt Lavotta abbahagyta hivatalnoki tevékenységét, emiatt apja éktelenül feldühödött, és kitagadta. Ha az imént említett lecsúszott fiatalember lett volna, akkor biztosan nem kérte volna meg Zichy Károly országbíró, hogy tanítsa a gyerekeit. De mivel a tanítás nagyon lekötötte – és bizonyára inkább kitűnő előadó volt, mint jó pedagógus –, Lavotta néhány hónap után abbahagyta a grófi gyerekek hegedűre való hangolását.

A családból kitagadotként és a főurak kedvelt muzsikusként elkezdődött élete nagy turnéja. Hogy vándormuzsikus lett volna, csak annyiban igaz, hogy el kellett mennie azokhoz a főnemesekhez, akik meghívták egy-egy alkalmi muzsikálásra.

Az 1790-es évek a magyar útkeresés éveit lehetnek. Kazinczy Ferenc és azok, akik modern magyar nemzetet igyekeztek összekovácsolni, nagy erőfeszítéseket tettek azért, hogy a magyar fővárosban végre magyar irodalmi és színházi élet viruljon. Természetesen a sok idegen hivatalnok mindent megtett azért, hogy ezt az ügyet gáncsolják. Lavotta jogászként hasznos tagja volt a magyar szervezkedésnek. 1792-ben a Nemzeti Játzó Színtnek már ő is tagja volt, amolyan zenei igazgatói minőségben. Ez a lépés már nagynak számított, mert azelőtt egy nógrádi cigánybanda je-

lentette a magyar zenei színvonal csúcsát. Lavotta közreműködésével a nyugati zene és a magyar nemzeti táncnak nevezett verbunkos-muzsika is színpadra került.

1793-ban operaigazgatót szerződöttetett a társulat Chudy József személyében. Ez a Chudy nem más, mint a híres Esterházy zenekarában volt csembalista, és Haydn irányítása alatt dolgozott. Ez a szerződés már előrevetített sok kellemetlenséget, mert jól tudjuk, hogyan működik két dudás egy csárdában. Mivel Chudy zenekari együttműködésre akarta regulálni a virtuóz Lavottát, bekövetkezett az összetűzés. Alig telt el három hónap, és Lavotta felbontotta szerződését a színházzal.

A színház azonban hamarosan anyagi nehézségekbe ütközött, és fennmaradása érdekében vissza-visszahívták Lavottát úgynevezett „zenei akadémiát” adni. 1796-ban kétszer is fellépett, aztán elment Pestről, ezáltal sorsára hagyta a színházat.

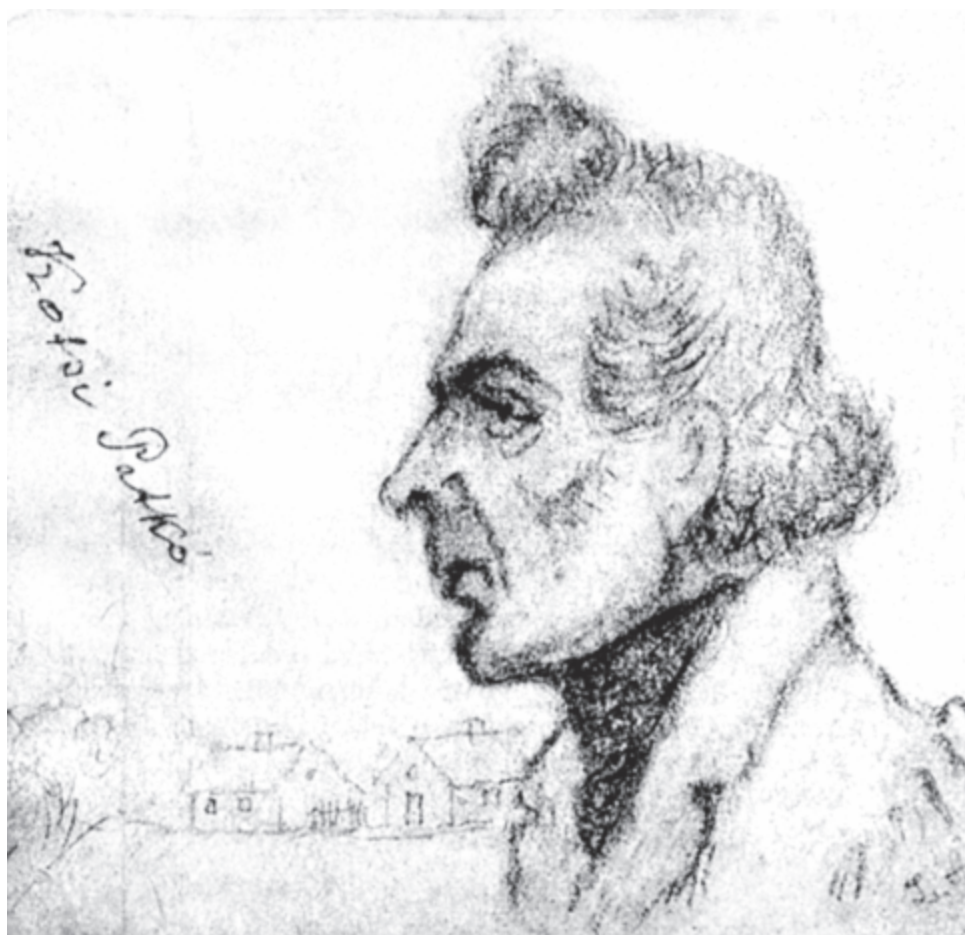
Mivel jól érezte magát a színpadon, kihasználta a lehetőséget, és Kolozsvárra utazott. Az akkori igazgató, Kótsi Patkó János maga is képzett zenész volt, de elfogadta a híres Lavottát, mert a színházi élet fellendülését látta a neves művészen. Mivel Lavotta is temperamentumos művész volt, egy idő után jelentkeztek az összetűzések az igazgatóval. A helyzet odáig mérgesedett, hogy 1802 tavaszán Kótsi felpofozta Lavottát, mire ez válaszul a hegedűjét rípiyára törte támadója fején. A krónikák szerint Kótsi is gyakran túllépte hatáskörét, így nem biztos, hogy Lavotta akkorát hibázott, hogy megérdemelte az elmaradt atyai nevelést.

Lavotta két és fél év után otthagya a kolozsvári társulatot. Ettől kezdve valóban el-

kezdett csúszni a lejtőn. Ennek az is az oka, hogy a kor zenei ízlése elsuhant fölötte, már keveseket érdekelt a muzsikája, bár próbálkozott virtuozitásával elkápráztatni a hallgatóit.

Egyre többet iszik, emlékezete rohamosan fakul, emiatt művészeti csillaga is lecsúszott a láthatárról. Régi nemesi ismerősei még pártfogolták, meg-meghívták muzsikálni. Lónyai Gábor nemes tisztelte Lavottában a művészt, és meghívta birtokaira. Egyik alkalommal egy borozgató ebéd után Lavotta valamin összeveszett meghívójával, és

nem volt hajlandó mellé ülni a hintón, inkább gyalog ment. Lónyai sokáig kérlete, de a kocsis beleunt a cammogásba, és otthagya a duzzogó primást. Lavotta leült egy fa alá, és elaludt. Másnap, mikor folytatni akarta az útját, megtámadta egy bika. Szerencséjére közel volt a pásztor. Elképzelték, hogyan nevettek rajta az úri kocsisok, amikor nagy remegve, sápadtan bebotoorkált ura udvarára. Ez a nevetséges történet szomorú is, mert nem akárkivel történt, hanem a magyar műzene atyjával.

A nyár sztárja

Gondolom, már lassan minden családnál ott lapul a lesütött vinetta a fagyaszóban, vagy ott sorakozik üvegekben a kamra polcán, hiszen elképzelhetetlen, hogy a finom nyári zöldségből ne menekítsünk át valamennyit a zöldségekben szegényesebb téli hónapokra. De vajon, a vinettakrémen és a zakuszkán túl felhasználjuk-e a padlizsánt? Tudjuk-e, mit kezdünk vele ezenkívül? Nos, az alábbiakban válaszokat találnak erre a kérdésre, némelem, van kedvükre való közöttük.

Sütő Edith Magdolna

Sült paprikás padlizsánkrém

Hozzávalók: 80 dkg sült padlizsánhús jól lecsepegtve, 3 kápia vagy kaliforniai paprika, 2 közepes hagyma, só, bors, 1 csokor vegyes zöldfűszer (pl. medvehagyma, kapor és petrezselyemzöld, de bármilyen lehet, ízlés szerint), majonéz, citromlé.

Elkészítése: A paprikát nyílt lángon vagy 230 fokos sütőben addig sütjük, míg héja meg nem feketedik, húsa meg nem puhul. Kiveszszük a sütőből, megszórjuk bőven sóval, néhány percre letakarjuk, majd meghámozzuk, és csomóját, magjait eltávolítjuk. A padlizsánt és a sült paprikát összeaprítjuk, majd összekeverjük a finomra aprított hagymával és zöldfűszerekkel. Ízlés szerinti majonézt keverünk hozzá, sóval, borssal és citromlével ízesítjük.

Sajtos-sonkás padlizsánlegyező

Hozzávalók 4 személyre: 4 közepes padlizsán, 10 cikk fokhagyma, 6-8 paradicsom, 25 dkg vékonyra szeletelt sonka, 20-25 dkg sajt, só, bors, néhány ágacska friss csombor, olívaolaj.

Elkészítése: A padlizsánt alaposan megmossuk, majd hámozatlanul, hosszában 7-8 mm vastag szeletekre vágdoszuk úgy, hogy a száránál nem vágjuk át teljesen. Besózzuk, majd néhány percre félretesszük. A fokhagymát meghámozzuk, áttörjük és elkeverjük 6-7 evőkanál olívaolajjal, a sajtot és a paradicsomot felszeleteljük, a csomborágról letépkedjük és összeaprítjuk a leveleket. A padlizsánt folyó víz alatt átöblítjük, a szeletek között a vizet papírtörlővel felitatjuk, majd két, sütőpapírral bélelt hőálló edénybe helyezük. A padlizsánokat meglocsoljuk a fokhagymás olajjal, vigyázva, hogy a vágatokba is jusson (akár ecsettel is megkengethetjük), majd a szeletek közé paradicsom-, sonka- és sajtszeleteket teszünk, tetszés szerint váltakoztatva. A paradicsomot közben sózzuk, illetve megszórujuk az aprított csombort, újra megszórjuk sóval (a padlizsán elég sok söt megbír), meglocsoljuk néhány csepp maradék olajjal, és 200 fokra előmelegített sütőben, légkeverésen sütjük 45-60 percig.

Csőben sült padlizsán

Hozzávalók (3-4 személyre): 2-3 közepes padlizsán, 4-5 közepes paradicsom, 50 dkg darált hús, 1 hagyma, 4-5 cikk fokhagyma, 1 evőkanál liszt, 1,5 dl paradicsomlé, 2 dl tej vagy tejszín, 3-4 evőkanál tejföl, 30 dkg sajt, só, bors, olaj, cukor, zsemlemorzsza.

Elkészítése: A padlizsánt hámozva vagy hámozás nélkül kb. 7-8 mm vastag karikákra vágjuk, besózzuk, és állni hagyjuk kb. 1 órát, míg jól kiengedi a levét. Ezután szűrőbe téve folyó víz alatt hirtelen átöblítjük, majd jól lerázzuk. Sütőpapíros tepsire helyezük a padlizsánkarikákat, mindkét oldalukat vékonyan lekenjük olajjal, és 220 fokos sütőben, egyszer megforgatva, 20-25 perc alatt megsütjük. Amíg a padlizsán áll és sül, megcsináljuk a mártást. A hagymát finomra aprítjuk, megdinszteljük kevés olajon, majd rátesszük a darált húst, és állandóan kavargatva morzsásra pirítjuk. Sózzuk, borsozzuk, és addig pároljuk, kevés vizet öntögetve hozzá,

amíg a hús el nem készül. Ekkor beletesszük a zúzott fokhagymát, majd rászórjuk a lisztet, elkeverjük, és felengedjük a tejjel/tejszínnel. Miután egyet-kettőt forr, beleöntjük a paradicsomlevet is, illetve, ha kell, vízzel hígítjuk. Jól kiforraljuk, miközben sóval, borssal, ízlés szerinti cukorral ízesítjük.

Egy hőálló tálat kikenünk olajjal, megszórjuk zsemlemorzsával, és lerakjuk benne a padlizsánkarikák felét. Ráhelyezzük a 3-4 mm vastag karikákra vágott paradicsomot,

ráöntjük a húsos mártás felét, majd megszórjuk a lereszelt sajt felével. Megismételjük a rétegezést a maradék hozzávalókkal, majd 190 fokos sütőbe toljuk, és 20-25 percig sütjük. Melegen-hidegen egyaránt finom étel.

Köményes-padlizsános rizs

Hozzávalók 4 személyre: 3 padlizsán vagy 50 dkg sült padlizsánhús, 25 dkg rizs, 2 hagyma, 5-6 darab aszalt paradicsom, 3 cikk fokhagyma, 2 dl paradicsomlé, 1 teáskanál őrölt kömény, só, bors, olaj.

Elkészítése: Az aszalt paradicsomot, ha netán túl száraz, beáztatjuk langyos vízbe. A padlizsánokat megmossuk, megszúrkaljuk, és parázson vagy sütőben megsütjük. Ezután meghámozzuk, húsát pedig szűrőbe téve jól lecsepegtetjük. Ha fagyaszott padlizsánhúsból dolgozunk, akkor hagyjuk kiolvadni és szűrőben lecsepegni. A rizst két és félszeres mennyiségű vízben puhára főzzük. A hagymát és fokhagymát meghámozzuk, finomra aprítjuk, és forró olajon megdinszteljük. Rádobjuk a kis kockákra vágott aszalt paradicsomot, ráöntjük a paradicsomlevet, és kb. 5 percig együtt főzzük. Ekkor hozzáadjuk az összeaprított padlizsánhúst, sózzuk, borsozzuk, illetve megszórjuk az őrölt köménnyel, és addig pároljuk, míg a nedvesség elpárolog róla. Végül belekeverjük a rizst is, kissé összeforrosítjuk, utánaízesítünk, és már kínálhatjuk is önmagában vagy valamilyen hús mellé, köretnek.

Tipp: Aszalt paradicsom és paradicsomlé helyett használhatunk 4-5 friss paradicsomot is. Akkor adjuk az ételhez kockára vágva, amikor az aszalt paradicsomot tennénk bele, és addig főzzük, amíg sűrű mártásszerűvé nem válik.

Szakmai bemutató a várban

A kibédi posztó története

Rokka, guzsaly, orsó, gereben – a gyapjúval végzett munka alapeszközzeit hozta el a marosvásárhelyi várba, és a posztókészítés kulisszatitkaiba avatta be hallgatóságát a kibédi Szilveszter László, a Siltexim Kft. társtulajdonosa május közepén a Folkforumon. A Szilveszter család hagyományos mesterségéről évekkel ezelőtt már beszámoltunk olvasóinknak, a várbeli rendezvény alkalmával pedig felidéztek a történetet, és a jövőre is rákérdeztünk.

Nagy Székely Ildikó

Amint az a vállalkozás internetes oldalán is olvasható (www.silteximkibed.eu), Kibédnél több mint két évszázaddal ezelőtt kezdődött a gyapjúfeldolgozás a vízimalomként működő „középső malomban”. Szilveszter György „molnár ezermester” – László és testvére, György nagyapja – a múlt század húszas éveiben vált a malom teljes jogú tulajdonosává. 1932 telén jegelés közben halálos baleset érte, ezután a malom vezetését, fenntartását özv. Szilveszter Györgyné (született Bereczki Vilma) vette át, akinek nagy nehézségek árán sikerült a létesítményt megtartani.

A gabonaörléssel párhuzamosan, a víz erejét felhasználva kezdődött a hatvanas években a gyapjúfeldolgozás. A gyapjút nyáron folyóvízben, vesszőkosarak segítségével mosták, ezt követte a szárítás, majd a bontáskártolás, azaz a gyapjútömeg elemi szálakra bontása és párhuzamosítása. A felbontott gyapjút kézzel fonták meg fonallá, a fonálból pedig kézi szövőszéken (osztóvátán) szöttek posztót, takarót, szőnyeget. A munka fontos része volt a ványolás, amelynek során a gyapjúszövények szerkezete egységessé, kellemes tapintásúvá vált. A Szilveszter család

malmát 1954-55-ben újították fel. 1962-ben, miután a Kis-Küküllő gátja elszakadt, évekig nem működött, később a megmaradt részét egy belsőégésű motor segítségével üzemeltették, majd villamosították, a mai napig látogatható.

A gyapjúfeldolgozás fejlődésének időszakában, 1968-70-ben a néhai molnár fia, György saját készítésű gépeivel korszerűsítette a fonást. A Siltexim Kft.-t két fiával,

László és György gépészmérnökkel nem sokkal a rendszerváltás után, 1991-ben hozta létre. 1990 előtt a fonalkészítést is magánvállalkozásként végezték, az elkövetkezőkben pedig a gyapjúszövet, illetve a posztó gépi szövőszéval bővítették a munkát. Az előállított posztót ruházati cikkek készítésére használták, 1998-tól pedig, amikor a használt ruhák térhódításával visszaesett a piac, gyapjútakarókkal bővítették a kínálatot.

A Szilveszteréknél gyártott posztó huszár- és népviseleti ruhák alapanyagaként is szolgál, és, mint azt Lászlótól megtudtuk, a hagyományörzés fellendülésével erre egyre

nagyobb a kereslet, mi több, a gyapjútakarókat is lekörözte. Legújabb termékük pedig a kézi, illetve gépi szőnyeg. Ami az áru értékelését illeti, megtudtuk, hogy nemcsak a hazai piacon, hanem a határon túl – Dániában, Németországban, sőt Japánban – is megtalálják a klienskörüket. Sikerük titka a beszélgetésünket követő bemutatón fogalmazódott meg, amikor az orsóval végzett munka ismertetésekor Szilveszter László megjegyezte:

– A mai világban sok mindent meg lehet tanulni, de ezt csak akkor tudod jól végezni, ha érzed.

Fotó: Nagy Tibor

Komplex rehabilitáció a Dózsa György utcai intézményben

(folytatás az 5. oldalról)

tagjainak pedig a különböző eredetű, például csontritkulás miatti gerincdeformitások, valamint a gerinc és a végtagok degeneratív elváltozásai (szpondilózis, artrózis) okoznak panaszokat, amelyeket enyhíteni, kezelni kell. A fizioterápiás kezelés, ezen belül a gyógytorna feladata a beteg fájdalmának csillapítása, a mozgásszervi funkciók helyreállítása, a lehető legteljesebb megtartása. A betegnek a számára egyénileg összeállított gyógytornát el kell sajátítania, és minden krónikus mozgásszervi betegség esetén otthon is rendszeresen végeznie kell ahhoz, hogy ezt a célt el lehessen érni.

Dr. Szász János hangsúlyozta, miközben a reumatológia kizárólag a mozgásszervi megbetegedésekkel

foglalkozik, a rehabilitáció minden szakterületet érint, számos más szakterületen válhat szükségessé mintegy következő fázisként a rehabilitáció, legyen az kardiológia, neurológia, ortopédia, baleseti sebészet, plasztikai sebészet vagy éppen tüdőgyógyászat. A hozzájuk forduló páciensek nagy részét a mozgásszervi megbetegedések teszik ki, de egyéb bántalmakkal küszködő, például műtéten átesett vagy kéz-, lábtörés, plasztikai sebészeti beavatkozás, agyvérzés után rehabilitációra szoruló betegek is kéri a segítségüket. Kézrehabilitációra például nagyon jól fel van készülve a Dózsa György utcai klinika csapata. Ugyanakkor gyakoriak a vállproblémák, ugyanis a váll egy tökéletlen ízület, nagyon kis megterhelésre begyullad, és nehezen gyógyul.

– Az első és legfontosabb a pontos diagnózis megállapítása, ezért előzetesen a beteg, amikor bejön, találkozik a szakorvossal, és megkeressük a neki legmegfelelőbb, személyre szabott kezelést. Úgy nem engedem el a beteget, hogy el ne magyarázzam neki részletesen, mi a gondja, milyen kezelésre van szüksége, illetve az pontosan mivel jár – szögezte le a főorvos.

– A mindennapok tapasztalata sajnos arra utal, hogy sok páciens csak azután fordul a klinikához, miután az ismerősök ajánlásai alapján a győgszertárban kapható gyulladáscsökkentőket, illetve megkérdőjelezhető hatékonyságú fájdalomcsillapítókat sorra kipróbálta. Sokan nincsenek tisztában azzal, hogy kísérletezés helyett fontos lenne mielőbb szakorvoshoz fordulni, hogy az a diagnózis és a társbetegségek figyelembevételével eldönthesse, mi a legmegfelelőbb, személyre szabott kezelés.

A szakorvos hangsúlyozta, a fizioterápia során a cél az, hogy a beteg visszakapja a mozgásképeségét, mert abban van átmeneti vagy maradandó „akadályozottsága” vagy éppen „fogyatékosága”, fájdalmat érez vagy gyenge.

– Ha a mozgáskorlátozás oka a fájdalom, akkor fájdalomcsillapítással, ha ízületi merevség, akkor fellazítással, ha pedig izomvédekezés, akkor izomellazítással kezeljük, megfelelő feltételt teremtve, hogy a kintoterápia során visszanyerje mozgását.

A módszert betege válogatja, például fellazításra a legjobb a parafin, de vannak idősebb személyek, akik esetleg magas vérnyomással, érelmeszesedéssel küszködnek, így esetükben ellenjavalt. Vannak páciensek, akik súlyosabb fogyatékkal élnek, esetükben már az is jelentős eredménynek számít, ha a rehabilitációval el tudják érni, hogy önállóvá váljanak. A klinikán megforduló páciensek körében leggyakoribb a gerincoszloppal kapcsolatos bántalmak. Ezen betegek kezelésében hatékony az a városzinten legperformánsabb nyújtógép, amivel a Dr. Szász Rehab Center szakemberei dolgoznak. – Amerikai szakemberek észrevették, hogy összehasonlítva a gerincérv-műtét utáni és nyújtás utáni eredményeket, a nyújtás sokkal hatékonyabbnak bizonyult – mutatt rá dr. Szász János főorvos. Mint mondta, a nyújtás folyamata nem

fájdalmas, ellenkezőleg, megkönnyebbülést érez utána a páciens. A nyújtógép szenzorokkal működik, érzékeli az izomösszehúzódást, amellyel a szervezet védekezik, és bármilyen probléma merül fel, a gép azonnal leáll.

A gerincbántalmak kapcsán a szakember kifejtette, a fiatalokban tapasztalt derék-, illetve hátfájás a helytelen testtartásból ered. Ellenben ha valaki rendszeresen, évente elmegy a tíznapos rehabilitációra, és ennek keretében fizioterápiás kezelésben is részesül, tünetmentessé tehető, megszüntethető a panaszok. Gerincferdülés esetén a kezelés legfontosabb része a masszázs és a gyógytorna, megtanítják a páciens a helyes testtartásra és azokra a gyakorlatokra, amelyeket otthon is kell végeznie, ugyanis a tíznapos torna sokat segít, de nem oldja meg a problémát.

1.		NYÚL LEHET ILYEN	FOLYADÉK AZ EGYIK WILLIAMS (TENISZ)	CSUK ÉS ... (GAJDAR)	NÉMET SZEMÉLY-NÉVMÁS	ÁLLAT (NÉMET)	ALÁ KACAG	SZÓ-CSATA	GÖRÖG BETŰ	TÖRTÉNELMI KORSZAK PARIPA	KIPLING KÍGYÓJA BRAZIL LÉGTÁRSASÁG	ÓZLÁNY	BETŰK A HÁREMBEN	A VILÁG... (J. VERNE REGÉNYE)
H														O
SKÁLA-HANG			AZ ÖT TÓ EGYIKE				BECÉZETT ITAL				HATALMÁBAN TART			
VÖRÖS... (VIKING) SZOBRÁSZ (MIKLÓS)			-BAN...-BEN (LATIN)		MADONNA SZEREPE		FALIÓRA RÉ-SZE LEHET			IMÁDKOZZA-TOK (LATIN) HERVAY G. KISFIA				TESLA (RÓV.) ÉNEKEL
2.	A	JUPITER-HOLD	HELYESLÉS J. VERNE EGYIK KAPITÁNYA	IDEGEN RING	ZENE-SZERZŐ (GEORGES)			VADRŐZSÁK-ÍRO (JÁNOS) VISELKEDÉSI MÓD					DÉS HATÁRA!! DOLGOZIK A MOZDONY	
AZ OTTO MOTOR ÜZEM-ANYAGA				A BRÓM VEGYJELE HANGJEGY-ÍRÁS		TANGENS (RÓV.)		A MOLIBDÉN VEGYJELE ERDŐVIDÉKI VÁROS		KELETI JÁTEK		SZIBÉRIAI FOLYÓ		A RÁDIUM VEGYJELE
JÓL VÁG A KÉS			...KURO-SZAVA (RENDEZŐ) EURÓPAI NÉP			HAMIS... (BUJTOR-F.)		AZ AARE FR. NEVE		VILLAMOS BUSZ		BÉKÉS... (SZÍNÉSZNŐ)		
SPANYOL FÉRFINEV			CREANGA KIS FOLYÓJA TUDOMÁNYOS UTÓTAG			TEMESVÁRI ÍRO (ADÁM) DÁMA				OROSZ RENDEZŐ		EGY LÁGY HANGSOR		
GOTOVAC HŐSE			NAGYON IDŐS ANTE MERIDIEM (RÓV.)			OROSZ DINASZTIA VOLT SZINTÉN NE			A NŐTA VÉGEI	A SZARKA FARKA		ALUMÍNIUM ÉS BÓR VEGYJELE NÉVELŐ		
SKÁLAHANG KÖZLEKEDÉSI PÁLYA			AZONA MÁ-SIK HELYEN PALINDROM FÉRFINEV		NŐVÉR (LATIN) SZÍNÜLTIG			PÉNZHOZAM LEENDŐ VÓ					SPANYOL AUTÓJEL BÚZABETA-KARITÁS	
		GÖRÖG BETŰ SZOVJET KÉM VOLT (RICHARD)		SZATURÁL CSOMAGOL				TENGERI RABLÓ		...-ANYÓ (GRIMM-HÓS)			ANTONOV REPÜLŐ-GÉPE (RÓV.) TÁPLÁLÓ	
REG ÉS ... (ARANY MŰVE)			TE ÉS Ó EGYEDÜL, CSAK (ANGOL)	PERUI AU-TÓJEL		...GROS (NAGYBAN) MÉNESE HÍRESE		DURVA MEG-SZÓLÍTÁS		...PACINO (SZÍNÉSZ) NAGY KAZAH TÓ		ERREFELEI BECÉZETT ÓREGÜR		LÉTEZNI FOG
ELÓTAG: GÉPI HAJTÓ-MŰVES			CHATEAUBRI-AND-MŰ RÉSZBEN MORÓZUS!			TEÁZÁSI IDŐPONT ÖSSZE-VISZ-SZA HÁ!		KISSÉ KÖVER		CSEH FUT-BALLISTA HATÁRTA-LAN TELEKI!				
RÉZ-ÓTVÖZET			FARKAS-VEZÉR ÜRES BUSZ!			BÍZTATÁS HALADÁSRA OXIGÉN ÉS JÓD VEGY.J.					ROVAR-TOJÁS KENETLEN!			
REGE TARTALMAI		FELVIDÉKI HELYSÉG			KORALL-ZÁTONY				MŰ					
		GRAMM (RÓV.)			OLASZ AUTÓJEL				EZT!					
L.N.J.	R											ÉVSZAK		

Augusztus 22-i rejtvényünk megfejtése: **Ha a szemek beszélnek, a szavaknak többé hasznát ott nem veszed.**

Disznajói falunapok

Augusztus harmadik hétvégéjén a Marosvécsi Polgármesteri Hivatal, a disznajói RMDSZ Nőszervezete, a disznajói Reménység Alapítvány szervezésében sor került az immár hagyományos disznajói falunapi rendezvényekre.

Disznajót az oklevelek első ízben 1319-ben említik, amikor III. Lósonczy Dénes fiai – Tamás, Dezső és István – megosztottnak az apjuktól örökölt Felső-Maros menti birtokon. Dezső mesternek jutott Bátos, Vajola, Szászsakál (a mostani Erdőszakál), Disznajó, Veresszék, Falfalu, Lővér. Ennek a birtokmegosztásnak nemcsak a 14., hanem a későbbi századokban is fontos szerepe volt a Felső-Maros mente gazdasági, társadalmi és kulturális viszonyai alakulásában.

1319-ben a Dezsőnek jutott falvak közül Bátos és Disznajó voltak a legjelentősebbek.

700 éves tehát kedves szülőfalunk, Disznajó. Méltó módon szeretnénk volna megünnepelni ezt a kerek évfordulót, és ez sikerült is, úgy érezzük. A Marosvécsi Polgármesteri Hivatal támogatásával, Vita István alpolgármester segítségével, a disznajói RMDSZ Nőszervezetének lelkes hozzájárulásával reméljük maradandó élménnyé tenni ezt a hétvégét mindenkinek, aki ellátogatott a településre.

Augusztus 16-án, pénteken dél-

dott. Vita István alpolgármester hatóság közreműködésével a falu 700. évfordulójára létrehozott emlékmű leleplezésére került sor. Az esemény fényét a sárpataki huszárok és a Vitézi Rend képviselői emelték. Büszkék vagyunk, hogy Csósz Irma óvó nénit, Disznajó „nagyasszonyát” is méltónak találták saját érdemei alapján arra, hogy vitézi címet viseljen, és április 27-én nemzetes asszonnyá avatták Kézdivásárhelyen.

Az emlékműnél ünnepi műsorra került sor. A zászlófelvonás, a himnuszok eléneklése után Páll Botond disznajói ref. lelképásztort áhítata következett. Ördög Ferenc, Marosvécs község polgármestere és Vita István alpolgármester ünnepi beszédet mondott, és itt bekövetkezett a szabadtéri rendezvények szervezőinek rémálma. A reggel óta vonuló felhők a napsütést legyőzve hirtelen úgy gondolták, hogy ideje tiszteletüket tenni a 700 éves születésnapon, és hivatlanul betoppantak. A műsor főszervezője és moderátora, Nagy Enikő lélekjelenlétét dicséri, hogy bekonferálta, az ünnepség a kultúrotthonban folytatódik. Az immár nagyobb létszámú hallgatóság többé-kevésbé megázza igyekezett fedél alá kerülni, és a Vitézi Rend bemutatkozására már a kultúrtérben került sor. Itt aztán előkerültek a zsebkendők is, mert szem nem maradt szárazon, miután a gyerekek

17 órától az 50 évesek kortárs-találkozóján résztvevőket köszöntötték. Az 1929-ben született disznajóiak szép hagyományt teremtettek: 1979-ben először tartottak 50 éves kortárs-találkozót. 1980-ban felkérték a Csósz házaspárt, hogy szervezzék meg, az óvó néni éneket is írt erre az alkalomra: Disznajói kultúrházban szól a muzsika. 1979 óta évente megrendezésre kerül a kortárs-találkozó, idővel kinőtte magát, kibővült a falunapi rendezvények megszervezésével. Az idei 50 évesek korosztálya igencsak népes, 32 50 éveset ünnepelt a falu, akik Disznajó szülőit, és, bár nem mind szülőfalujukban élnek, erre az alkalomra hazatértek, összejöttek emlékezni. Az ortodox templom után a helyi református templomban Nagy Ferenc lelkész tartott ünnepi istentiszteletet, Zsigmond Miklós és ifj. Nagy Ferenc lelkészek szolgáltatták az úrvacsorát az ünnepelteknek. Ezután a helyi református temetőben koszorúztak az 50 évesek tragikusan, fiatalon elhunyt kortársuk és a szeretett Csósz Ferenc egykori tanító sírjánál. Az ünnepség a kultúrház udvarán folytatódott.

Az 50 éveseket köszöntötték a falu előljárói, majd megható ünnepséggel Rus Petru román népdalokat adott elő nagy ételével, majd cigánytáncok következtek a táncscsoport előadásában.

Fotó: Nagy Tibor

lepte meg az ünnepeltek, ünnepelőket. Az ünnepi műsor befejezéseként Rus Petru román népdalokat adott elő nagy ételével, majd cigánytáncok következtek a táncscsoport előadásában.

Nagy Enikő, az RMDSZ Nőszervezetének elnöke ünnepi beszédéből idézve:

„Jó lenne a mai nap színes, zajos forgatagában egy pillanatra megállni, elcsendesedni. Ha ez sikerülne – ami nagy kihívásnak tűnik –, talán az első érzés, ami eltölténé a szívünket, a hála és köszönet lenne. Sok mindenért lehetnek hálásak. Először is, hogy 50 éves ilyen sokan megszülethettek, szüleitek féltő, óvó szeretetével körülveve felcseperedtek, nagyon sokan közületek Csósz Ferenc tanító bácsi első osztályában ismerkedtetek a betűkkel, számokkal, és mindannyian részesei voltatok/lehettetek a fiatal, éppen Disznajóra került Csósz házaspár lelkes, lendületes kulturális, népnevelő munkájának.

Kiváltságos csapat vagyatok azért is, mert a ti 50 éves találkozótok egybeesik szeretett szülőfalunk, Disznajó 700. évfordulójával, ezért még emlékezetesebb, nevezetesebb nap a mai. Nagy örömeinkre szolgál – és most a disznajói RMDSZ Nőszervezete nevében beszélek –, hogy sikerült egy lelkes önkéntes csapat segítségével újra kiadni Csósz óvó néni első könyvét. Nagy öröm számunkra, hogy Csósz Irma 1998-ban kiadott Disznajó-monográfiáját újra kiadtuk, új „köntösben”, szellősebb, átláthatóbb formában tarthatja kezében a kedves olvasó. A könyv új nyomtatását egy lelkes önkéntes csapat munkája tette lehetővé. Egy hét alatt „nyomdakészre” dolgozták az eredeti szöveget: Barabás Abigél,

után 5 órakor felavattuk dr. Fráter Béla (1870–1935) híres dalszerző felújított síremlékét. Fráter Béla a neves Rhédey család sarja, anyjától örökölt disznajói birtokára 38 évesen költözött. Jelentős szerepe volt a helyi kulturális élet fellendítésében.

A felújított síremléknél Molnár Sándor Disznajóról elszármazott ref. lelkész imádkozott, Zsigmond Dezső disznajói lakos elénekelte Fráter Béla A fonóban szól a nóta c. szerzeményét, az iskolás gyerekek Fráter-nótát adtak elő. Külön köszönet nekik, hogy a vakáció vége felé közeledve időt szakítottak a próbákra. Barabás Enikő és Vita Piroska tanítónők Fráter Béláról olvastak fel Csósz Irma óvó néni Rhédeyek és Fráterek könyvéből tallózva. A sárpataki huszárok három képviselője tisztelgett és koszorúztak a sírnál, majd Ördög Ferenc polgármester és Vita István alpolgármester helyezte el az emlékezés koszorúját. Jelen voltak a Vitézi Rend képviselői és helyiek is, sajnos elég kevés számban.

18 órakor az ünnepség a 2009-ben, Zsigmond Ambrus alpolgármester mandátuma alatt felújított turulmadaras emlékműnél folytatód-

előadták Bródy Szabadszék születésnapjára és az Iserős Arcok Nélküled c. dalát. Nagy Enikő és Vita Melinda disznajói pedagógusok tolmácsolásában Petőfi Sándor Cserebogár, sárga cserebogár és Reményik Eredj, ha tudsz sorai találtak utat a hallgatóság szívéhez.

Péntek este retrobulira került sor a kultúrház udvarán felállított színpadon. Itt Kulcsár János DJ keverte profi módon a zenét, aki Keyer néven ismert zenészberekben, a kolozsvári OWPN szervezésében DJ-képző táborban is részt vett. Büszkék vagyunk rá, ígéretes jövő előtt áll.

Szombaton 9 órától gulyásfőző verseny vette kezdetét, a műgyepes pályán a gyerekek sportrendezvényeken, ügyességi játékokon vettek részt. Vita Attila sporttanár vezetésével idén új elemekkel bővült az eddigi „repertoár”, akadálypálya is volt, ami igazi kihívásnak bizonyult. A különböző versenyszámok győzteseit emléklappal jutalmaztuk, majd minden jelen levő gyerek csokit és üdítőt kapott. Mire kellőképpen elfáradtak, elkészült a finom gulyás, amiből mindenki annyit ehetett, amennyit bírt.

kori vezetőjünknek, Zsigmond Tünde tanító néninek, aki szintén 50 éves. Az elemisták előadták az évszári esernyős táncot. Mary Poppins hiába énekelte, hogy „Mosolyogni kell!”, inkább a zsebkendők kerültek elő, és még csak ezután következett az unokák verse, éneke. Zsigmond Kincső versben köszöntötte nagytatját, Kerekes Ágota édesapját. Kocsis Noémi népdalokat énekelte, Zsigmond Dóra szavalt, majd Vita Viktória saját verssel

Barabás Enikő, Ferenczi Tímea, Nagy Enikő, Vita Melinda, Vita Piroska, Vita Róbert és Zsigmond Aliz. Köszönet a Marosvécsi Polgármesteri Hivatalnak, Vita István alpolgármesternek az anyagi támogatásért!”

Csósz Irma Néphagyományok Disznajón c. könyvének dedikálására is sor került az 50 éves találkozóval párhuzamosan.

Az esti buli előtt még egy nosztalgiazós, emlékezős, régi képekből, közös emlékekből összeállított, kivetítéses beszélgetésre is lehetőség adódott az iskola épületében, az 50 éves Barabás Enikő jóvoltából. Jó volt együtt lenni, emlékeket idézve nevetni vagy könnyezni, újra egymásra csodálkozni, és tudni, hogy ennek a falunak a szülőit, ahova mindig hazavárja őket valaki.

Szombat este a helyi Atlantisz együttes és Nagy Orsi utcabálon szórakoztatta a falu lakosságát és a vendégeket, majd a 4s Street együttes koncertje következett.

Vasárnap 10 órától sportrendezvények zajlottak a műgyepes futballpályán, mialatt nagy bográcsban főtt a gulyás minden játékos vagy idelátogató számára.

21 órakor kezdődött a Kentaur Soul együttes előadása. Külön büszkeség, hogy egyik tagja disznajói származású. A Kentaur Soul a Zanzibár koncertje követte.

Jó zenével szórakoztatták a közönséget, jó hangulatot teremtve. Sajnos az utóbbi évek tendenciája azt mutatja, hogy egyre kevesebb a résztvevő, részben a rengeteg egy időben zajló fesztiválnak köszönhetően. Kis falunkból nagyon sokan külföldön élnek, lassan fogyunk, és ez meglátszik a falunapokon is.

Üdítő színfoltja volt a hétvégének a műgyepes pálya mögött felállított óriáscsúszda, kisvonat, ami főleg a gyerekek körében aratott osztatlan sikert.

A disznajói falunapok záróakordja volt a 23.30-kor kezdődő tűzijáték.

A falunapi rendezvények sok tervezéssel, ötleteléssel, szervezéssel, utánajárással, időnként bosszúsággal is járnak, de alkalmat is teremtenek a találkozásra, szórakozásra. Mindannyiunknak szüksége van „nagy találkozásokra”, bízunk benne, hogy lesz aki hazajöjjön, és lesznek akik hazavárják őket, lesznek, akik büszkén vallják magukat disznajóinak a következő 700 évben is.

Vita Piroska
disznajói tanítónő

Szovátára látogattak a Marianum oktatói

A szovátai templomban Csaba testvér és a Marosszéki Kodály Zoltán Gyermek- és Ifjúsági Kar köszöntötte a vendégeket

Fotó: Fülöp Edmund

Az elmúlt napokban zajlott a Boldogasszony Iskolánővérek magyar tartománya idei, immár hatodik nevelési konferenciája, amelynek Erdély adott otthont. Az iskolánővérek rendjét 1833-ban alapította Gerhardtner Boldog Terézia Bajorországban, onnan 160 évvel ezelőtt érkeztek nővérek Temesvárra, ahol iskolát nyitottak, később a mai Erdély területén 19 helyen tevékenykedtek az iskolánővérek, köztük a híres kolozsvári Marianumban. Tizenöt évvel ezelőtt az iskolánővérek Székelyföldre is eljutottak, 2004. szeptember 8-án érkezett Szovátára Nagy Éva Vera és Czako Gabriella, ahol Kodály Zoltán szellemiségében kezdtek el tanítani a városban és a környező falvakban. A kolozsvári Marianum szellemisége, lelkisége számukra minta, ezért lett a későbbi szovátai központ neve is Marianum.

A Boldogasszony Iskolánővérek tartománya idén már a hatodik nevelési konferenciáját szervezte, amely mindig valamelyik szolgálati helyen zajlik. Tavaly Budapest, tavalyelőtt Délvidék és a nagybecskereki leánykollégium volt a házigazda. Idén Erdélyre esett a választás, és ezúttal mozgókonzferenciát szerveztek, amelynek helyszínei Kolozsvár, Marosvásárhely és Szováta voltak, mindhárom helyen előadásokkal, műhelymun-

kákkal, találkozásokkal, beszélgetésekkel. A mostani konferencián 260 pedagógus vett részt, azok az óvónők, tanítók, tanárok, nővérek, akik a szerzetesközösség által fenntartott intézményekben dolgoznak.

Megyénkbe múlt pénteken érkeztek, ezt megelőzően Kolozsváron tartózkodtak, Marosvásárhelyen pedig a Kultúrpalotát és a Vártemplomot látogatták meg, délután a Nyárádmente érintésével Szovátára mentek, az utazás alatt Erdélyről, a Nyárádmentéről, az iskolánővérek tevékenységéről, sorsokról hallottak, népdalokat tanultak a magyarországi pedagógusok. Szovátán a katolikus templomban szentmisén vettek részt, ahol az új tanév küszöbén Bójte Csaba szerzetes lelkesítette őket, és közösen imádkoztak. Az ünnepi pillanatok a Czako Gabriella, Nagy Éva Vera és Lokodi Anna oktatta Marosszéki Kodály Zoltán Gyermek- és Ifjúsági Kar éneklése tette felejthetlenné, a mise után a kórus előadta legújabb repertoárját, amellyel a nyári loretói fesztiválra készültek, és amelyet a Balatoni Csillagösvényen is bemutattak. Énekeik hangzása, a kisugárzott erő nagyon megragadta nemcsak az anyaországi vendégeket, hanem a hazaiakat is, akik eljöttek erre a jeles alkalomra. A szertartás végeztével Lobmayer M. Judit tartományfőnök mondott kö-

szönetet Petra nővérnek a konferencia megszervezéséért, illetve Csaba testvérnek, hogy a nővérek és a gyerekek mellett áll tizenöt éve.

Ezek után a résztvevők felzáródkoltak a három éve működő Marianum Házba, ahol a szülők és vendéglátók által gondosan terített asztal várta őket helyi finomságokkal. A szülők, az önkéntesek szívüket-lelküket beleadták a fogadásba, s ennek meg is lett az eredménye: a vendégek nemcsak a hűtött mentás limonádétól érezték magukat a mennyországban, hanem a domboldalról kitaruló csodás sóvidéki táj is teljesen elvarázsolta őket. Nehéz volt elszakadniuk a látványtól, mi alatt műhelymunkára is meghívást kaptak, ahol lehetőségük nyílt beszélgetni a szovátai misszió alapítóival, Vera nővérrel és Gabi nénivel, illetve az öregdiákokkal. A hőség elől sátrak alá húzódtak népdaléneklésre, szalma- és hajfonásra, majd egy gyors hűsítő zápor után a szivárványban gyönyörködtek. A búcsúzás pillanatai is meghatóak voltak: Fülöp László szovátai polgármester kedves szavakkal köszöntötte az ünneplőket, majd elhangzott az egykori Marianum tízéves jubileumára írt, nagyon találó Reményik-költemény, míg a résztvevők nagy kört alkottak, és az ajándékba kapott korondi bögrékbe töltött borral koccintottak. (GRL)

A konferencia résztvevői a szovátai Marianum Házba is ellátogattak

A nép ügyvédje az alkotmánybíróságon támadja meg a közigazgatási törvénykönyvet

Az alkotmánybírósághoz benyújtott óvásában a nép ügyvédje kifejti, hogy a sürgősségi kormányrendelet nem felel meg az alkotmányban előírt jogalkotási felhatalmazásra vonatkozó követelményeknek, ahogyan azt az alkotmánybíróság ítélezési gyakorlata is megjelözi.

A jogszabály elemzése során a nép ügyvédje arra a következtetésre jutott, hogy a rendelet számos olyan kérdést szabályoz, amelyek nem kapcsolódnak és nem függenek össze azokkal az okokkal, amelyeket a kormány felhoz, hogy megindokolja, miért kellett sürgősségi eljárással elfogadni a jogszabályt. A nép ügyvédje ezt nem találja megfelelőnek, mert – mint megállapítja – a sürgősségi rendeletek egy külön rendszert alkotnak, rendkívüli, sürgős helyzetekben kell alkalmazni, amikor a szabályozás nem tűr halasztást.

A nép ügyvédje szerint ugyanakkor a rendelet ellentmond az alkotmány képviselői mandátumról szóló 69. cikkelyének, szembe-

megy a kormánytagok felelősségére vonatkozó 109. cikkellyel és a kormány tevékenységének parlamenti ellenőrzését szabályozó 111. cikkely (1) bekezdésével.

„A rendkívüli helyzetet és a felhatalmazáson alapuló jogalkotás sürgősségét nem lehet szankcióként elfogadni a parlamenti jogalkotási folyamat kudarcá miatt, mert a parlament a nép képviselőjeként az egyetlen jogalkotó hatóság. Az állami intézmények és hatóságok közötti lojális együttműködés elve nem szünteti meg a parlamentnek a kormány felett gyakorolt ellenőrzési funkcióját, és nem fordítja meg ezt az ellenőrzést” – állapítja meg.

Az indoklás szerint a 2019/57-es sürgősségi kormányrendelet ellentmond az alkotmány 115. cikkelye (6) bekezdésének is, amennyiben érinti az állam egyik alapvető intézményének, a kormányának a jogállását.

A nép ügyvédje kifogásolja azt is, hogy a jogszabály módosítja az összeférhetetlenségre vonatkozó előírásokat a kormány tagjainak vonatkozásában. (Agerpres)

KLARA gyógyító és javasasszony a legerősebb szerekkel, a legnagyobb gyógyító erővel, a leghatásosabb gyógyírekkel segít Önnek. Feloldja a kötéseket és az átkot, segít impotencia, alkoholizmus, epilepszia, psoriasis, depresszió esetén, kibékíti a szétvált családokat, cégeket ment meg a csódtól, sikert visz a házhoz és nyereséggé teszi a vállalkozást. 100%-osan garantálja, hogy megoldja a hozzá forduló problémáját. Köszönetnyilvánítások: Corina Ákosfalváról köszöni Klara asszonynak, hogy ismét együtt lehet férjével 3 évnyi távollét után; András Marosvásárhelyről hálás, mert ismét sikeres a magánélete és vállalkozása; Erika Régenből köszöni, hogy Klara asszony segítségével megszabadult a kötéstől, az átktól és sikeresen férjhez ment; Gyöngyi Marosvásárhelyről hálás, mert megszabadult a depressziótól, élete rendbe jött; János Dicsőből köszöni, hogy kigyógyult az alkoholizmusból; Margitnak Gyergyóban sikeres lett a vállalkozása; Mariana és András hálásak, mert gyermekük született; Márton Ákosfalváról az alkoholizmusból és az impotenciából gyógyult ki a segítségével; Erzsébet hálás, mert újra együtt van kedvesével; Mihály Koronkában kigyógyult az epilepsziából és az étvágytalanságból.

Akinek problémája van, hívja bizalommal Klara javasasszonyt. Tel. 0755-270-381. (Fizetett hirdetés: mp.)

FONTOS TELEFONSZÁMOK

• Romtelecom-tudakozó	
- információ	- 118-932
- általános	- 118-800
• Központosított ügyelet (Rendőrség, Tűzoltóság, SMURD, Csendőrség, Mentőállomás):	112
• Rendőrség	- 0265/202-305
• SMURD (betegekkel kapcsolatos információk)	- 0265/210-110
• Sürgősségi szolgálat:	
- gyermekeknek	- 0265/210-177
• Optika-Optofarm	- 0265/212-304
	- 0265/312 436
	- 0265/250-120
	- 0265/263 351
• Optolens szemsebészet	- 0265/263-351
• Mamed	- 0265/250-344
járóbeteg-rendelő:	- 0756-468-658
	- 0729-024-380
Labor	- 0751-114-307
e-mail: marmed@marmed.ro,	
www.marmed.ro	
• Dora Optics	- 0733-553-976
• Dora Medicals	- 0265/212-971
• Radiológia, echográfia	
Dr. Jeremiás István	- 0265/222-446
• Lézerakupunktúra	- 0722-885-851
• Emma vendéglő, hidegtálak készítése	- 0740-083-077
• Prefektúra	- 0365/404-664
• RDS-RCS	- 0265/266-801
	- 0365/400-401
	- 0365/400-404
• Áramszolgáltató vállalat	- 0800-801-929
- vidék	- 0265/269-667
• Delgaz Grid	- 0265/200-928
	- 0800/800 928
• Aquaserv:	
- hideg víz-csatoma	- 0265/215-702
- közönségszolgálat	- 0265/208-888
- központ	- 0265/208-800
	- 08008 208-888

• Fogyasztóvédelmi hivatal	- 0265/254-625
• Vasútállomás	- 0265/236-284
• Távolcsú buszállomás	- 0265/237-774
• Vili Kft.: temetkezés, segélyintézés (0-24 óra), professzionális balzsamozás	
Nemzetközi halottszállítás	- 0265/215-119
	- 0744-282-710
• Alkony Kft. temetkezés (24 ó.)	- 0265/263-865
koporsók, kellekék,	- 0745-606-215
koszorúk	- 0745-606-269
és halottszállítás	- 0758-047-604
• Melinda temetkezés	- 0741-615-661
Onești tér 12. sz., a Litoral mögött,	
teljes körű szolgáltatás	- 0740-263-907
	- 0265/311-862
• Maros megyei RMDSZ	- 0265/264-442
	- 0265/262-907
• Thomas Hux sofőriskola	- 0741-235-239,
	- 0365/882-842
• Üveg-tükör szerelése,	
házhöz szállítás	- 0265/248-430

Utazási irodák

- MAORI turisztikai iroda	- 0365/440-528	www.maori.ro	e-mail: info@maori.ro
- Transservice	- 0265/216-242		
- World Travel Shop	- 0265/216-768		
turisztikai iroda	- 0265/269-900		
- Bálint-Trans	- 0745-611-999		
9-17 ó.	- 0265/255-092		
- Intertours	- 0265/264-011		
Royal GTS	- 0265/269-308		
	0731-898-989		
	Hu 0036-306-053-753		
- Family Holiday	- 0365/449-833,		
	- 0749-922-887		
- Thomas Hux utazási iroda	- 0365/882-842		
	- 0772-068-684		

Méltányos reklámdíj fejében
 állandó szereplője lehet
 a FONTOS TELEFONSZÁMOK rovatnak.
 Várjuk jelentkezését
 a 0265/268 854-es telefonon.

VÁSÁRHELYI
FORGATAG

Sörudvar PROGRAMAJÁNLO

PÉNTEK, AUGUSZTUS 30.

15⁰⁰ HÍVATALOS NYITÁS

16⁰⁰-18⁰⁰ GYEREKPROGRAM (KREATÍV HOBBY, PAPIRUS)

19⁰⁰ TŰZVARÁZS KONCERT
(HAGYOMÁNYI MEGÉLŐ ZENE CSOPORT)

22⁰⁰ FOLKESZT ÉS TÁNCBÁZ
(PIANO TEREM, J&P CLUB)

22⁰⁰ HUNGARIAN ROCK PARTY
(THE PUNKER - DÖME & VOTI)

VÁSÁR NAP, SZEPTEMBER 1.

18⁰⁰ STONE HILL & PÓRA ZOLI (GYEREKKONCERT)

20⁰⁰ BRONX (AKUSZTIKUS KONCERT, SÖRHÁZ)

ÁLLANDÓ PROGRAMOK

JÁTSZÓTÉR (GYEREKMEGŐRZŐ) • ERDÉLYI PÁLINKAHÁZ • FOTOSAROK • SORSJEGYEK
KÉZMŰVES SÖRÖK (A LA CLUJ, LAPOSNYA, PIAN BEER) • KERÁMIA FESTÉS (TOMPA DEZSŐ)
SÖRIVŐ VERSENY • KOLBÁSZEVŐ VERSENY • BEER PONG VERSENY • CAGYIZÓ
BOSTON SÜLT INGENCSEK (KOLBÁSZ, CSÁSZÁRSZALONNA) • ZSTRÖSKENYÉR, GULYÁS, DÖCIS SZENDVICSEK

SZOMBAT, AUGUSZTUS 31.

13⁰⁰-15⁰⁰ EGYÜNK EGÉSZSÉGESEN (GYEREKFOGALKOZÁS)

16⁰⁰-18⁰⁰ GYEREKPROGRAM (KREATÍV HOBBY, PAPIRUS)

16⁰⁰ BÜRGER ADALBERT SÖRGHÁRA (ELŐADÁS)
MAGYAR ERDÉLYRÉSZI HANGSZÖVETKEZET
BEMUTATÁSA (SPIELMANN MIHÁLY ELŐADÁSA)
SÖRKÖSTÖLŐ (A LA CLUJ KÉZMŰVES SÖRGHÁR)

18⁰⁰ PAPP TILU - LIBAVONAT (GYEREKKONCERT)

20⁰⁰ BÍBŐ LAJOS & MOLNÁR JÓZSEF
(AKUSZTIKUS BLUES KONCERT, SÖRHÁZ)

22⁰⁰ TÁNCBÁZ (KISCI)
(PIANO TEREM, J&P CLUB)

22⁰⁰ MINDEN IDŐK LEGJOBB MAGYAR SLÁGEREI
(THE PUNKER - DÖME)

**Marosvásárhelyi
Rádió
Románia**

www.marosvasarhelyiradio.ro

**96 FM
106,8 FM
1323 AM**

*A hirdetési rovatban
megjelent közlemények,
reklámok tartalmáért
a hirdetésfeladó
vállalja a felelősséget!*

ADÁSVÉTEL, BÉRBEADÁS

KIADÓ hölgynek bútorozott garzon a főtéren (P-ța Victoriei) szeptembertől. Havi bér: 150 euró. Tel. 0746-502-316. (11/4096-I)

KIADÓ 4 szobás, két fürdőszobás, balkonos lakás szigetelt tömbházban a 2-es poliklinika környékén, termopánnal, hőközponttal. Tel. 0740-872-904. (14/4121-I)

MINDENFÉLE

KÉSZÍTÜNK, szerelünk: külső műanyag redőnyöket, szalagfüggönyöket, harmonikaajtókat. Tel. 0265/218-321, 0744-121-714, 0766-214-586. (8/3655)

VÁLLALUNK: tetőjavítást, tetőfedést, csatornajavítást, csatornakészítést, bádogosmunkát. Tel. 0749-798-244. (9/3958)

VÁLLALUNK: tetőjavítást, tetőkészítést, csatornajavítást, festést, vakolást, szigetelést, tetőszigetelést, teraszjavítást. Tel. 0759-467-356. (7/3956)

VÁLLALUNK: tetőjavítást, csatornajavítást, bármilyen szigetelést, festést, vakolást stb. Tel. 0724-609-419. (8/3957)

VÁLLALUNK bádogosmunkát, tetőkészítést, ács munkát, bármilyen javítást. Tel. 0757-831-459. (2/3860)

VÁLLALUNK tetőkészítést, tetőjavítást, cserépforgatást, ács munkát. Tel. 0757-186-299. (6/4039)

VÁLLALUNK tetőkészítést cserépből és lemezből, famunkát stb. Tel. 0745-680-818. (2/4086-I)

TETŐFEDŐ KFT. Baja van a tetővel? Ázik be a háza? Minőségi munkát szeretne? Ha minőségi munkát szeretne, akkor válasszon minket! Cégünk garanciás munkát vállal. Tel.: 0742-344-119. (1/4126-I)

MEGEMLEKEZÉS

Semmi sem fájdalmasabb az életben, mint a szeretett személyek elvesztése. Fájó szívvel és soha el nem múló szeretettel emlékezünk a paniti születésű **BARTHA SÁNDORRA**, Apura halálának 12. évfordulóján, valamint nővéremre, **BARTHA ANNÁRA** szül. Kovács halálának 2. évfordulóján. Csak az idő múlik, feledni nem lehet, szívünk örzi drága emléketeket. Nyugodjatok békében a kanizsai temetőben! Testvéred, Ida és a nagy család. (4/4088-I)

ELHALÁLOZÁS

Mély fájdalommal tudatjuk, hogy a szeretett édesanya, testvér, nagymama, sógornő és jó barát, **PÁSZTAI ERZSÉBET**

augusztus 26-án életének 85. évében eltávozott szereteti köréből. Temetése 2019. augusztus 29-én 13 órakor lesz a református temetőben.

Búcsúzik tőle fia, menyee és unokái. (9/4114-I)

Búcsúzom tőled, drága testvérem,

PÁSZTAI ERZSÉBET aki hosszú szenvedés után 85 éves korában elhunyt. Isten nyugtassa békében!

Testvére és családja. (9/4114-I)

Megtört szívvel tudatjuk, hogy a szeretett édesapa, nagypapa, rokon és ismerős,

id. **MIHÁLY ZOLTÁN** (szül. 1942)

életének 77. évében elhunyt. Drága halottunk temetése 2019. augusztus 30-án, pénteken 15 órakor lesz a megyesfalvi (Kapa utcai) református temetőben. A virrasztás pedig augusztus 29-én, csütörtökön 19 órakor a Vili temetkezési vállalat székelyhelyén. Emléke legyen áldott, nyugalma csendes!

A gyászoló család. (10/4115-I)

Szolgáltatás – Üzleti ajánlat

A MAROSKERESZTÚRI AGROINDUSTRIALA RT. – székhely: Maroskeresztúr, Gostatului u. 397. szám, Maros megye – közli, hogy 2019. szeptember 5-től kezdődően 8–14 óra között a cég székelyhelyén lehet jelentkezni a haszonbérleti díjért. Ez a tevékenység minden csütörtökön folytatódik 2019. október 31-ig. A következő iratok felmutatása szükséges a szerződés tulajdonosának helyzetétől függően: személyi igazolvány, tulajdonbizonylat, örökös igazolás, telekkönyvi kivonat. (21507-I)

A marosvásárhelyi székhelyű INRECO ÉPÍTŐIPARI MAGÁNCÉG GÉPKÉZELŐT (betanítását vállaljuk), **TEHERGÉPKOCSI-VEZETŐT** (C, E kategóriás jogosítvány és gépjárművezetői képesítési igazolvány szükséges), valamint **AUTÓVILLAMOSSÁGI SZERELŐT** alkalmaz. Az önéletrajzokat az inreco@inreco.ro e-mail-címre vagy a 0365/430-151-es faxszámra várják. Érdeklődni a 0365/430-150-es telefonszámon lehet. (63961-I)

ÉPÍTKEZÉSBEN JÁRTAS SZAKEMBEREKET alkalmazok. Tel. 0741-762-701. (1/4060-I)

A MUREȘ MEX RT. a nyárádtói ipari parkba alkalmaz **MUNKÁSOKAT** és **CSOMAGKEZELŐKET** FAIPARBA, 1800 lej nettó bértől + 15 lejes étkezési jegy/munkanap. Munkaidő: hétfőtől péntekig 7-15.30 óra. Ingyenes szállítás Marosvásárhelyről. Az önéletrajzokat a mihai.molnar@mobexpert.ro e-mail-címre várjuk. Érdeklődni a 0727-333-194-es telefonszámon. (63963-I)

A KOVÁCS PÉKSÉG alkalmaz **PÉKEKET**, **PÉKSÜTEMÉNY-KÉSZÍTŐKET** és **SOFŐRÖKET** 8 órás munkaprogrammal, előnyös munkabérral + étkezési jegyek. Tel. 0744-403-114. (21486)

A TORDAI CÉG alkalmaz **KASSZÁSNŐT** és **ELADÓNŐT** hús- és hentesáruüzletébe. Tel. 0744-681-130. (21502-I)

ALKALMAZUNK ÁLLATGONDOZÓT teljes ellátással. Tel. 0744-624-809. (21502-I)

A TORDAI VÁGÓHÍD alkalmaz **MÉSZÁROST** és **SOFŐRT**. Tel. 0744-644-026. (21502-I)

A NORAND KFT. sürgősen alkalmaz előkönyvelési ismeretekkel rendelkező **MUNKATÁRSAT**. Az önéletrajzokat az office@norand.ro e-mail-címre várjuk. (63962-I)

A MAROSVÁSÁRHELYI TRANSILVANIA REPÜLŐTÉR 2019. szeptember 12-én 10 órakor versenytárgyalást szervez **TAXISZOLGÁLTATÁS** odaítélésére. Részletek a www.transylvaniaairport.ro honlapon vagy a 0749-014-465-as telefonszámon (Câmpian Mărioara). (sz.-I)

Mély fájdalommal, megtört szívvel emlékezünk augusztus 29-ére, amikor húsz éve örökre itthagytott a drága feleség, édesanya, nagymama, **BÁLINT ERZSÉBET**. Áldott emlékét szívünkben őrizzük. Szerettei. (sz.-I)

ULBS
Universitatea "Lucian Blaga" din Sibiu

UNIVERSITATEA LUCIAN BLAGA DIN SIBIU
LUCIAN BLAGA EGYETEM – NAGYSZEBEN
FELVÉTELI 2019
Táv- és csökkentett látogatású oktatás

Távoktatási és csökkentett látogatású oktatási tanszék
560024 Nagyszeben, Victoriei sugárút 10. sz. Tel. 0269/250-432; illikarsági program: hétfő–péntek 9–15 óra között

Kar	Terület/Szak	Oktatási forma/ Helyek száma
Gazdaságtudományi Kar (tanulmányi időszak: 3 év)	Üzleti ügykezelés / Kereskedelem-, turizmus- és szolgáltatói gazdaság (akkreditált)	TO / 125 hely
	Menedzsment / Menedzsment (akkreditált)	TO / 100 hely
	Könyvelés / Könyvelés és ügyviteli informatika (akkreditált)	TO / 100 hely
	Pénzügy / Pénzügy-bank (akkreditált)	TO / 125 hely
	Marketing / Marketing (engedélyezett)	TO / 100 hely
Mezőgazdasági, Élelmiszeripari és Környezetvédelmi Kar (tan. idő: 4 év)	Mezőgazdaság / Hegyvidéki mezőgazdaság (akkreditált)	TO / 50 hely
	Élelmiszeripari mérnöki / Élelmiszeripari mérnök (akkreditált)	TO / 50 hely
Jogi Kar	Jog / Jog (tan. idő 4 év) (akkreditált)	TO / 120 hely
	Közigazgatási tudományok / Közigazgatás (tan. idő 3 év) (akkreditált)	TO / 75 hely
Mérnöki Kar (tan. idő: 4 év)	Mérnöki és menedzsment / Gazdasági mérnök mechanika szakterületen (akkreditált)	TO / 75 hely
	Bányászat, kőolaj és gáz / Szénhidrogének szállítása, raktározása és elosztása (engedélyezett)	CSLO / 60 hely
Társadalom-, Humántudományok Kar (tan. idő: 3 év)	Neveléstudomány / Óvodai, általános iskolai pedagógia (ideiglenes engedély)	TO / 75 hely

*TO – távoktatás; CSLO – csökkentett látogatású oktatás

Beiratkozni a marosvásárhelyi kihelyezett központban:
Unirea Főgimnázium
Mihai Viteazul utca 17. szám
Tel.: 0265-214-489.

dep.didu@ulbsibiu.ro
http://didu.ulbsibiu.ro

Gateway to Transylvania
TRANSYLVANIA AIRPORT
TARGU MURES

Budapest
Dortmund
London
Memmingen
Antalya
Hurgada

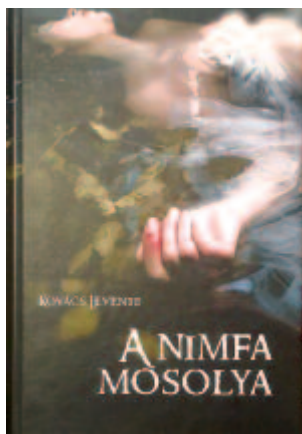
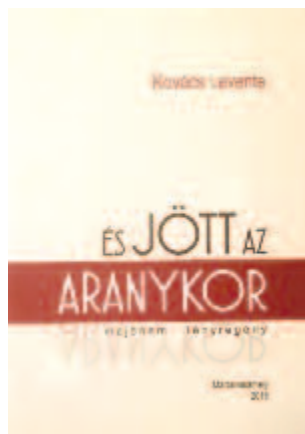
www.aeropotultransilvania.ro

Vakációs könyvajánló

Eljött a nyaralások ideje, amikor a vízparti napozások alkalmával talán több idő és kedv akad az olvasásra. Az uborkaszezonban ez hasznos és élvezetes időtöltés lehet. Ebből az alkalomból felhívjuk a figyelmet Kovács Levente három regényére, melyeket még meg lehet vásárolni a Gutenberg könyvesüzletekben. Az *És jött az aranykor*ban a kommunizmus idején zajló, a kultúrába, a családi életbe, akár a szexuális kapcsolatokba is befurakodó manipulációk gyakran tragikus fejleményeit lehet követni. *A megoldás* című regény a terrorizmus bizonyos torzulásaiból, a maffia és a prostitúció összefonódásából kikerekedő izgalmas és kalandos történet, *A nimfa mosolya* a fantasy világába visz, egy lehetséges párhuzamos dimenzió és a földi életünk közötti kapcsolat felvételének eshetőségeit vizsgáló izgalmas kalandregény.

Gutenberg könyvesbolt:

Marosvásárhely, Rózsák tere 57. szám, telefon: 0752-032-950
www.gutenbergkonyvesboltmarosvasarhely.ro

Könyvbemutató

A vásárhelyi tornászok

A Garabontzia Könyvkiadó gondozásában megjelent Oláh János (a volt 9-es, most Szász Adalbert sportliceum egykori igazgatója) *A vásárhelyi tornászok* című kötetét Kádár Zoltán, a Marosvásárhelyi Rádió szerkesztője mutatja be augusztus 31-én 15 órai kezdettel a Bolyai líceum sportpályáján. Mindenkit szeretettel várunk.

ÜGY FELŐRA
KÉTHETENTE
SZERDÁN, 17.50-KOR

therezia®

Spălătorie și detailing auto
Beltrand
autómosó és -kozmetika
– külső-belső tisztítás
– kárpittisztítás, polírozás, viaszozás
– szőnyegmosás

Marosvásárhely
Predeal u. 97 sz.
Telefon: 0265/223-902
0740-393-060

Targu Mures 88.1 FM
Marosvásárhely 88.1 FM
Sovata 102.1 FM
Sovata 102.1 FM

r • a • d • i • o

Reghin 94.7 FM
Szászrégen 94.7 FM
Sighisoara 104.3 FM
Segesvár 104.3 FM

atlasfm
TG.MUREȘ • MAROSVÁSÁRHELY

GREAT MUSIC FOR A GREAT CITY! 106.4 FM

@AtlasFmMures